

ПОЛИТИКИН

4

динара

БРОЈ
1233

ЗАБАВНИК

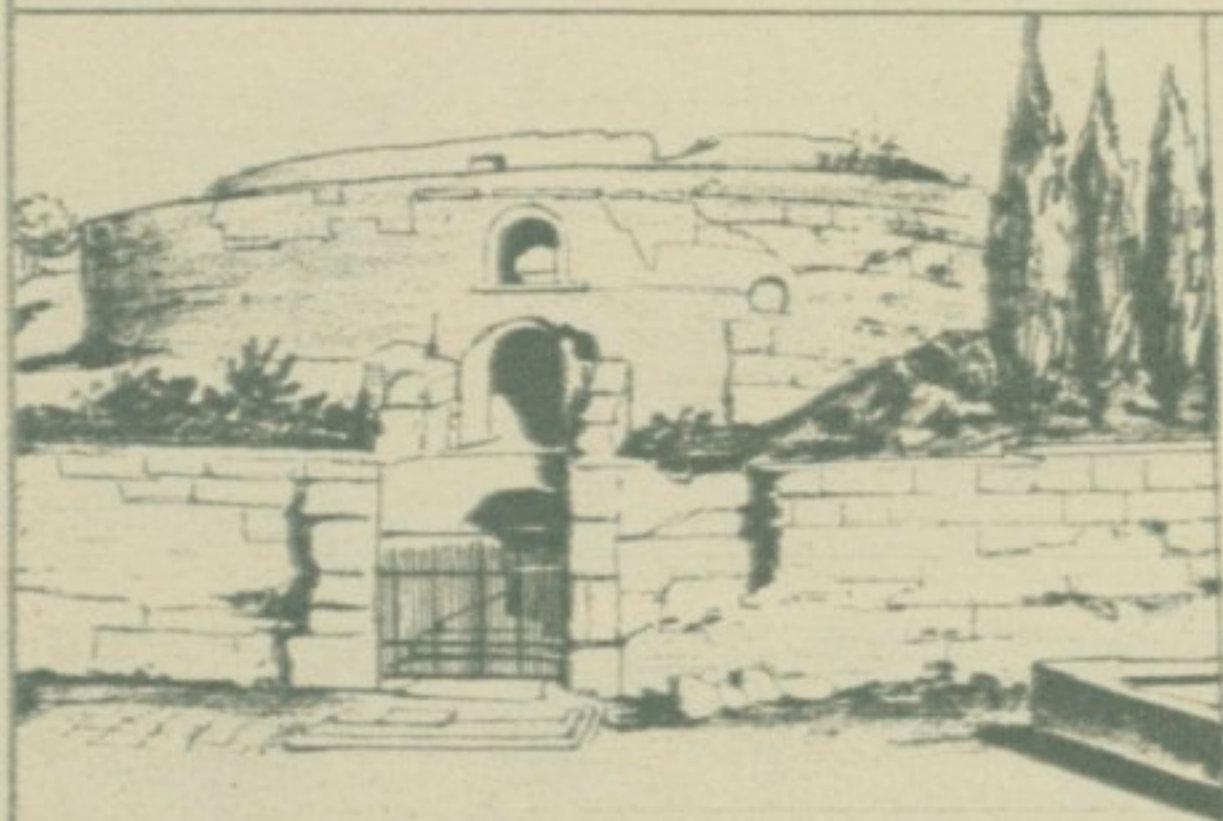
15.8.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ПИЛОТ

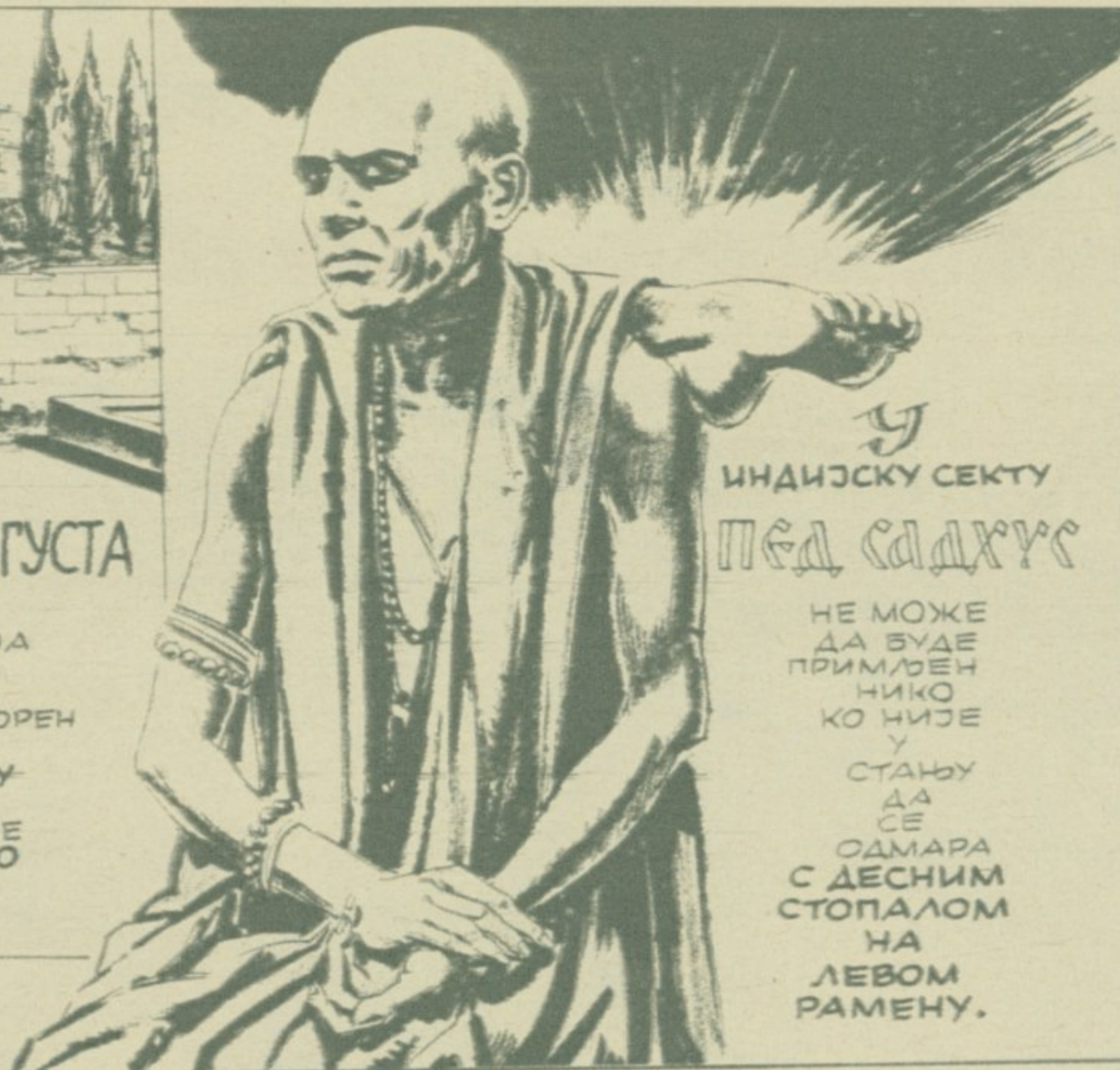
Ripley

Веровати или не!

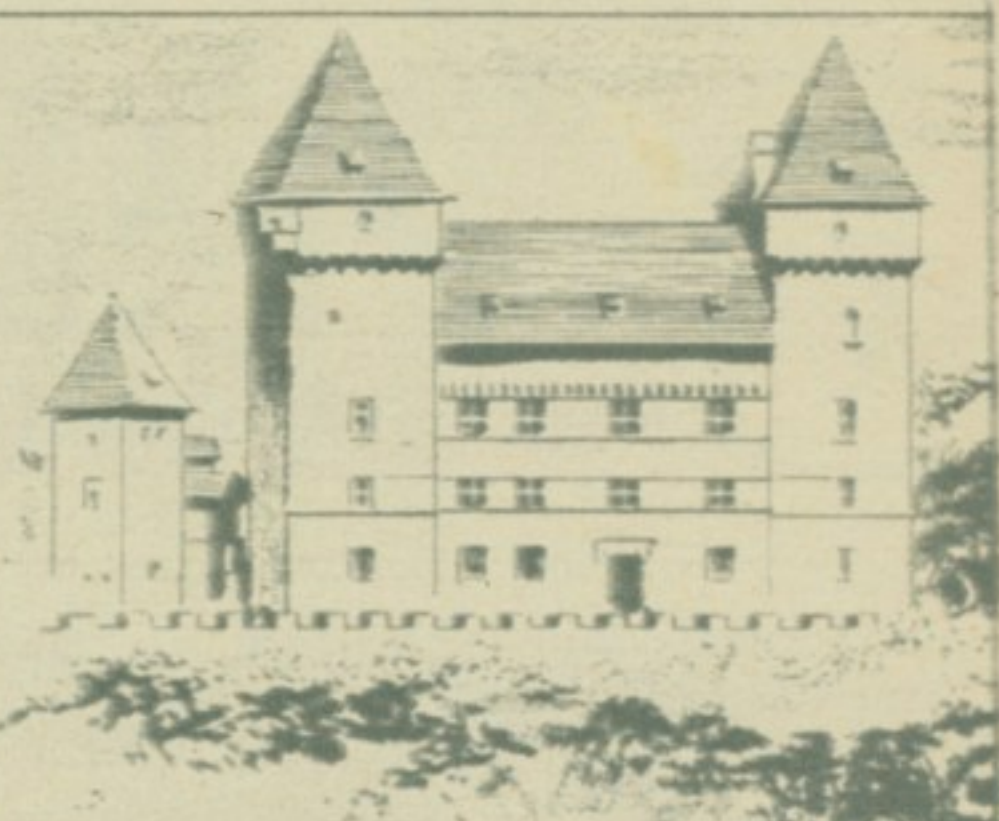
МАУЗОЛЕЈ ЦЕЗАРА АВГУСТА

У РИМУ
ИСПОД КОГА ПОЧИВА УРНА
С ЊЕГОВИМ ПЕПЕЛОМ,
БИО ЈЕ 1500 ГОДИНА
ПОСЛЕ ЊЕГОВЕ СМРТИ ПРЕТВОРЕН
У ИЗУЗЕТНО
АКУСТИЧНУ КОНЦЕРТНУ
ДВОРАНУ.
МЕЂУТИМ, 1935. ГОДИНЕ
МАУЗОЛЕЈ ЈЕ ДОБИО
СВОЈ ПРВОБИТНИ
ОБЛИК.

У ИНДИЈСКУ СЕКТУ ПЕД СДХУС

НЕ МОЖЕ
ДА БУДЕ
ПРИМЉЕН
НИКО
КО НИЈЕ
У
СТАЊУ
ДА
СЕ
ОДМАРА
С ДЕСНИМ
СТОПАЛОМ
НА
ЛЕВОМ
РАМЕНУ.

ЗАМАК МЕСИЛАК

У ФРАНЦУСКОЈ
ИМА НА УЛАЗУ НАПИС:
„ОНАЈ КО ДОЛАЗИ ОВАМО
А НИШТА НЕ
ДОНОСИ
НЕКА СЕ ОДМАХ ВРАТИ“.

ЗВЕР КОЈА СЕ ОДМАРА

У БЛИЗИНИ ПЕНГОНГА
ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО
ПРИРОДЕ.

Мачеви

НЕМАЧКИХ ПЛЕМИЊА
ИЗ 17. ВЕКА
ЧЕСТО СУ
У
БАЛЧАКУ
ИМАЛИ УГРАБЕН
ЧАСОВНИК.

Знак опомене

АУТОМОБИЛИСТИМА
У НАЦИОНАЛНОМ ПАРКУ
СЕРЕНГЕТИ
У ТАНГАЊИКИ (ДОРИКА)
САСТОЈИ СЕ
ОД ЛОВАЊЕ И
УКРШТЕНИХ КОСТИЈУ
ЛАВА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● дувачки инструмент флаута
води порекло из Мале Азије, ве-
роватно из Фригије.

● у једном литру морске воде
има око тридесет грама соли.

● „На жалост, ни времена нису
оно што су некад била. Свако би
хтео да постане писац а деца не
слушају своје родитеље“. Зар

вам се не чини ова фраза тако
позната? Међутим, то је речени-
ца записана на једном египат-
ском папирусу старом преко
шест хиљада година који се да-
нас чува у музеју у Истанбулу.

● пре извесног времена у Сиа-
синатију, у америчкој савезној
држави Охају, суд је осудио јед

ног човека да читав сат преседи
у свињцу због тога што је поли-
цајца назвао свињом. Разлог: да
би могао да схвати разлику из-

међу свиње и полицајца. Изгле-
да да казна није много утицала
на прекршиоца јер је његов ко-
ментар по изласку из свињца
гласио: „Свиње су честите жи-
вотиње, нису ме чак ни пипнуле,
што се за полицајца не би могло
рећи“.

● аклиматизација, то јест при-
викавање на климу, у поларним
пределима траје за Европљане и
уопште људе из умереног појаса
шест до седам недеља.

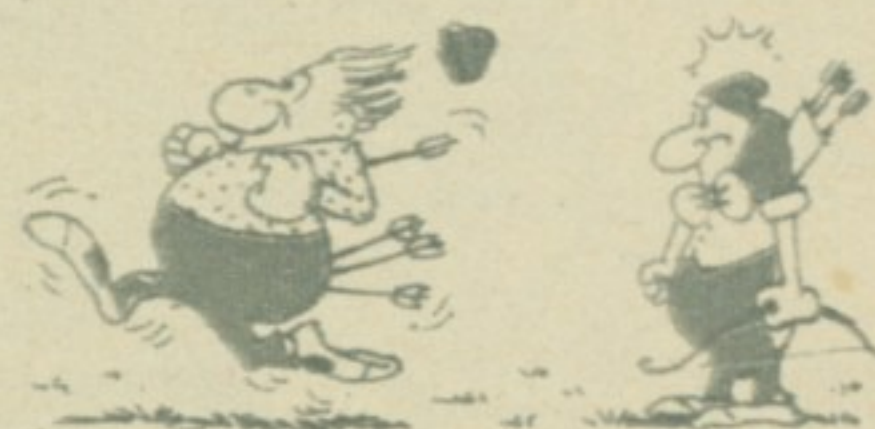
● римски цар Калигула (37—41.
година наше ере) појављивао се
пред народом са брадом од злат-
та. Наиме, он је наредио да му
се направи брада од танких злат

них жица која је била подсечена
и дотерана тако да је личила на
браду на статуама бога Јупите-
ра. Он је ту браду стављао зато
да би себи и на тај начин дао
статус бога.

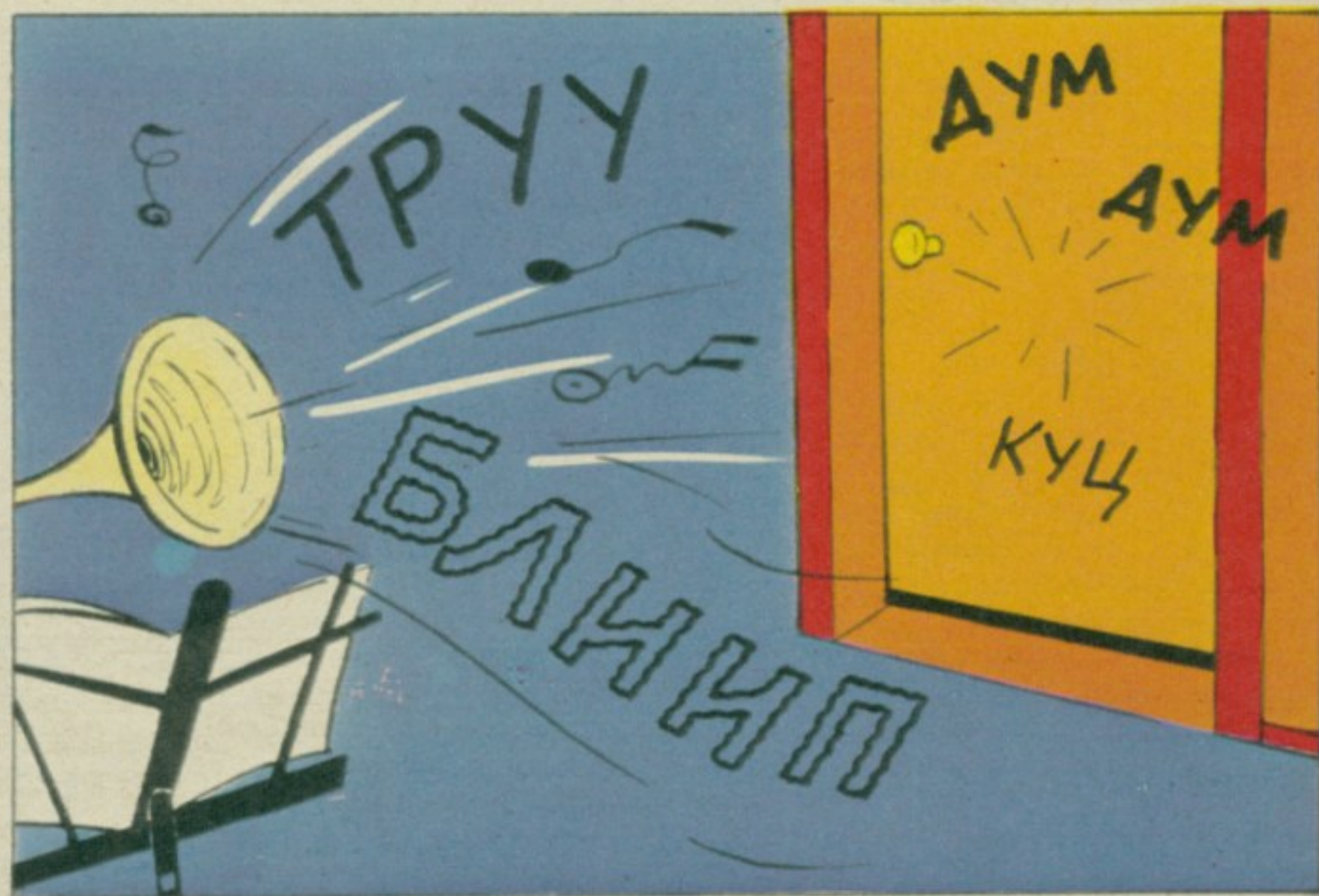
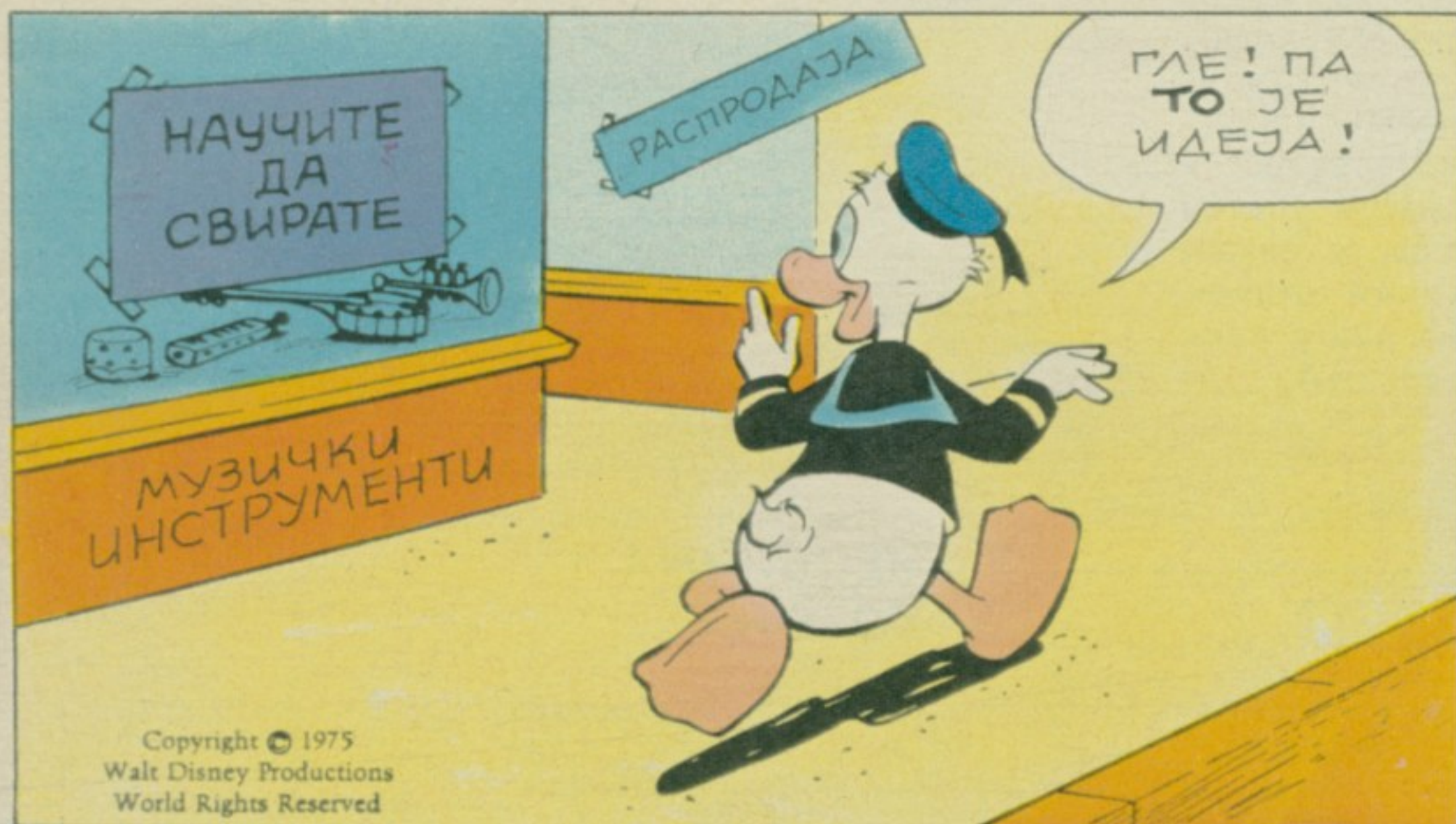
● у једној тони гранита има то-
лико уранијума и торијума да
би они могли да замене дванаест
тона висококалоричног каменог
угља.

● Словени су се у својој најра-
нијој историји, борили стрелама
умоченим у јак отров. Те стреле
су се звале налеп зато што је тај
отров прављен од отровног ли-
шћа и корења биљке налеп.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДУШАН ПЕКИЋ

Рођен је 23. VI 1921. године у селу Међеђаку, крај Војнића, у Хрватској. После основне школе радио је у трговини, као трговачки помоћник. Када је 1941. године ступио у Први кордунски одред, раније тих и повучен младић већ после првих борби показао је изванредну пожртвованост и смелост. Поред осталих акција учествовао је и у познатом уласку партизанске групе у окупирани Карловац. Касније су се ређале разне акције и задаци, од необичног трагања за Врховним штабом, до дужности команданта Тридесет четврте дивизије на крају рата. Народни херој Душан Пекић је сада генерал-мајор ЈНА.

Прву вест о „важној акцији“ чуо сам почетком новембра 1941. године, на партијском састанку. У првом тренутку речено ми је само да је акција веома опасна и важна.

Договорено је да се пажљиво изврши избор бораца: требало је тражити само оне добровољце који су спремни на највеће пожртвовање јер се може догодити да се не врате из акције.

Мене је ова акција привлачила нарочито због тога што је све било обавијено тајном није речено ни куд се иде, ни када. И кад је дошао тренутак одлучивања, одмах сам се јавио. Предложио сам још неке другове, али је одлучено да из одреда „Брдо“ чији сам био комесар пођем само ја.

Након десет дана комесар наше групе друг Вецо Хољевац обавестио ме је да се одмах јавим у село Тушиловић — петнаест километара удаљено од Карловца. Знао сам да ме зову због оне „важне акције“ и пожурио на заказано место.

МОЖДА ИДЕМО У КЛОПКУ

У Тушиловићу је формирана група од двадесет и пет добровољаца Друг Вецо Хољевац одређен је за вођу. На моје велико изненађење, нису нам још рекли за какву се акцију припремамо.

— Ништа не питајте, другови — рекао је Вецо кратко. — Прво ћемо извршити обуку према одређеном програму, а касније ћете до-

бити остала објашњења, по реду.

Прва два дана учили смо како се рукује оружјем јер многи из групе још нису били одслужили војску. Изненадили смо се што учимо домобранску обуку, али смо то ипак примили као партијски задатак и вежбали без запиткивања. Нисмо ни слутили да ћемо за који дан постати „прави“ домобрани.

Трећег дана добили смо и униформе — домобранске.

Тада већ популарни комесар Кордуна и Баније Вецо Хољевац пред нашим очима постаде, домобрански по ручник. Мени је намењена улога „обичног“ војника, као и већини осталих другова, јер су са нама у акцију полазила само два „војника“ (подофицира), а то су могли бити једино искуснији другови.

Четвртог дана приближили смо се селу Церовцу — пет километара далеко од Карловца. Ту су извршене последње припреме.

Вецо нам рече кратко:

— Другови, идемо у Карловац да ослободимо Маријана Човића. Гргу, члана Централног комитета Комунистичке партије Хрватске, и још неке другове који су затворени у болничком кругу. Задатак је врло тежак и ја никоме не гарантујем да ће се жив вратити из Карловца. Ако се неко предомислио, још има времена да одустане. Нека то слободно каже...

Нико није одустао.

Док смо се приближавали Карловцу, на тренутак ме обузимао страх да може да идемо у клопку. Је ли то лудост што чинимо, питао сам се. А онда сам, опет, мислио како Партија води рачуна о својим људима: нас двадесет петорица, ето,

идемо, излажући себе великој опасности, да спасемо неколико другова које никад раније нисмо видели. То ме је испунило поносом и одлучношћу.

А знао сам да нас око десет хиљада непријатељских војника чека у граду: што Италијана и Немаца, што домобрана и усташа. И сви ће они, као један, скочити да нас униште.

Волео сам тај наш пркос и у одушевљењу заборавих на страх. У једном тренутку учини ми се то као један од оних многобројних несташлука у којима сам као дечак учествовао. Готово је све било нестварно.

НИКО НЕ СМЕ НАПОЉЕ!

Мало смо застали пред мостом. То је била прва преграда. Дишемо тешко и притајено, спремни на свако изненађење. Гледамо у Вецу. Према ранијем договору, ако дигне руку — то значи: пуцај!

Гледамо, ознојени, како Вецо објашњава Италијанима која смо јединица, која бојна, која чета, који вод.

— Враћамо се са занимања — рече.

Италијански стражар нешто мрмља, и ми не знамо да ли псује или је онако, због нечега, незадовољан, углавном — склања се с пута.

Брзо прелазимо мост у строју, и нормално настављамо покрет. Вецо даје знак за песму. Идемо улицама поробљеног града и певамо као да ћемо на неко славље. Док тако, на изглед весели, пролазимо улицама, стално певајући, гле-

ВЕЛИКИ ВР

дам нећу ли видети кога по знатог, неко мени драго лице. А истовремено, сви смо на опрезу, спремни на изненадну опасност. Али, ништа се не дешава, пропуштају нас да идемо даље мирно. Нико није могао ни сањати да ће се група партизана те коначно, као у шаљи, спустити у град, у чепусти непријатељу.

Приближавали смо се болници и наша песма престаје. Осећа се напетост. Нервозни смо док чекамо да заузмемо своја места. Свако је од нас знао шта му је дужност.

Мени је припадала улазна капија у болници. Вецо ми је рекао да пуштам унутра сваког ко дође, али напоље — никога! Једна група отишла је с друге стране зграде, као заштита, а остали су пошли са Вецом да разоружају стражу и ослободе наше другове.

цивила и лекара из болнице. Пустео сам их унутра без речи. Ствар се мало компликовала кад су неки хтели напоље. Није помогло објашњавање, али кад су видели уперену цев пушке, ипак су се умирili.

Разуме се, после упада у зграду другови су прекинули телефонску линију и разоружали групу усташа на стражи.

А онда су настале тешкоће.

Вецо, прво, није могао да пронађе друга Гргу. Могао је да иде од кревета до кревета, да загледа у сва-

НЕОБИЧНА КОЛОНА

У почетку се одвијало све по плану. На главни улаз дошло је неколико

КА РАТГОЛИЈА

Двадесет и пет партизана добровољаца, одевених у домобранске униформе, кренуло је у окупирани Карловац да ослободи заробљене другове. У почетку, све је текло по плану.

ска стража. Рампа је сад била спуштена, а митраљез уперен. Вецо прво покушава да објасни стражи како морамо преко моста, али му не верују. Траже документа. Пошто је видео да нема „мирног“ пролаза, Вецо неприметно диже руку, што је био знак за — јуриш.

ТЕНКОВИ И КОЊИЦА

На срећу, италијански војници нису се још налазили на својим местима. Узбуна их је затекла неспремне. Они нису ни знали шта се, у ствари, дешава, а поготово нису очекивали јуриш из града, од „својих“.

Један карабинер успео је да за тренутак отвори ватру из митраљеза. Пре него што смо га ућуткали, тешко је ранио нашег друга Ивицу Гојака, учитеља из Карловца, који је убрзо и умро, а затим и Ђорђа Момчиловића, сада агронома у Загребу. У том налету ликвидирали смо целу стражарску посаду од око тридесет војника. Поред пушака и два пушкомитраљеза, запленили смо и доста муниције.

Док смо прикупљали оружје које нам је било драгоцено, из града су пристигли тенкови и коњица. Сад нам није било тешко да их зауставимо, имали смо довољно муниције. Отворили смо жестоку ватру, као да нас има на стотине. Непријатељ је артиљеријском палбом почео да туче мост и околину а ми смо се, један по један, извукли на другу страну.

Опет смо им подвалили. Повлачили смо се недалеко од главне цесте, упоредо с непријатељском колоном, ни сто метара удаљени од тенкова. Они су махнито гађали споредне, селске путеве, јер никоме од њих није пало на памет да ћемо се повлачити уз само њихово раме, готово безбрижно. Истина, штирила нас је ноћ, наш чести савезник.

Убрзо смо загазили у шуму, а то је значило и крај наше акције која ми и сада, после толико година, изгледа помало невероватна, као дечја необуздана враголија, или као један од оних чудних снови у којима човек никада није сигуран где почиње сан а где јава.

(Из књиге „Живе легенде“
Војислава Лубарде)

ког болесника, јер се плашио да га негде нису склонили. Следило је мучно испитивање стражара и лекара, али нико ништа није знао. Или нису хтели да кажу.

Уместо да се све заврши за десет до петнаест минута, наше трагање по болници продужило се на сат и по. Вецо је најпосле пронашао неке друге затворенике, комунисте и симпатизере партизана, али ни они нису знали шта је било са другом по кога смо дошли. Напослетку од једног лекара сазнали смо да су га усташе стрељале дан или два раније. Био је то неочекиван ударац за све

нас. Прикривајући огорчење и бес Вецо је наредио да поведемо усташе које су били на обезбеђењу болнице.

— Зашто? — побунили су се.

— Треба ликвидирати ове комунисте што их водимо — рекао је Вецо одлучно. — Ви их добро познајете па ћете нам помоћи.

— У реду, господине сатниче — сложише се ови и пођоше за нама.

Пре него што смо изишли на улицу, Вецо је наредио постројавање. Усташе, стражаре, ставио је у средину колоне, а испред

њих постројили су се „затвореници“ — пет наших другова које смо ослободили. Они још нису слутили да смо ми партизани. Веровали су да их водимо на стрељање и гледали нас с мржњом. Нисмо смели да им се „откријемо“.

Усташама је Вецо објаснио да је најбоље да тако у заједничком строју идемо кроз град, како се не би стварала непотребна паника. Они су мало гунђали, али се смирише.

Тек што је та необична колона кренула кроз двориште, пред болничку капиту стиглоше четири камиона пуна италијанских војника. Провалили су нас, помислих очајно.

Хуку камиона чуо је и Вецо, па, задихан, истрча напоље.

— Шта је?! — пита забринут.

Беспомоћно сам гледао час у камионе, час у Вецу. И тада с олакшањем угледах како италијански шофер искаче из кабине и завирује у мотор. Добро је, мислим, и кажем гласно:

— Ништа, господине поручнике. — Затим нешто тише додајем: — Нису због нас. Покварио им се мотор.

Одахнух, док ми је зној цурио низ лице. И на Вецином лицу видело се олакшање.

— Покрет! — нареди.

И МИ ЈУРИМО ТУ БАНДУ

Карловац је са свих страна опасан рекама Купом, Кораном, Добром и Мрежницом. У град и из града може се једино преко мостова, нарочито у јесен, кад реке набујају. Ми смо то добро знали и није нам преостало ништа друго него да се упутимо истим путем назад, ма колико да је то било опасно.

Колона је била заиста чудна: готово човек да не поверује да кроз град може ићи тако шарена војна јединица: усташе, домобрани, цивили.

Био сам весео због успеха и готово да сам заборавио на опрезност, кад дође први знак узбуне, чули су се гласни повици, писак сирена, пиштаљке, рафали. Ми се згледасмо, али и даље идемо као да се то нас ништа не тиче. Кораци смо, међутим, убрзали и стално пожурујемо оне испред себе.

Усташе у колони, као да су предосетиле превару, почињу се оштро бунити: виде, нешто није у реду. Не одговарамо им, али смо спремни да их ућуткамо ако нешто покушају. Узбуна је све ближа. Почињу да нас засрећају патроле, али Вецо је и на ово спреман.

— И ми — каже им — јуримо ту банду.

Патроле нас обилазе, јер и не знају кога треба да јуре. Продужавамо мирно, али ускоро пред нама се испречио мост и италијан-

Кад су Италијани на мосту схватили ко смо, било је већ касно. Докопали смо се њиховог оружја и осули паљбу на тенкове који су кренули за нама.

Л. СРЕДАНОВИК

**ДИКАН И
СТАРИ СЛОВЕНИ**

Б. ЂУРИЦА

Спенсер
Персивал

Џон
Белингам

УБИЈЕН ЈЕ ПРЕМИЈЕР!

**КАДА ЈЕ ЏОН БЕЛИНГАМ САЗНАО
ДА ЈЕ ЊЕГОВА ЖРТВА ПРВИ МИ-
НИСТАР БРИТАНСКОГ ПАРЛАМЕН-
ТА, ПАО ЈЕ У ОЧАЈАЊЕ: НЕ ЗБОГ
ТОГА ШТО ЈЕ ПУЦАО У ЧОВЕКА,
ВЕЋ ШТО ЈЕ ПУЦАО У ПОГРЕШНОГ!**

Нико није обраћао пажњу на човека у смеђем капуту који је стајао уредом гомиле окупљене у предворју енглеског Парламента, нити је пак наслуђивао да ће тај пропасти индустријалац, Џон Белингам, за неколико минута променити историју Енглеске.

Велики часовник показивао је тачно пет сати и петнаест минута кад је у пространо предворје ушао британски премијер, члан Конзервативне странке, 46-годишњи Спенсер Персивал. Журићи ка свом кабинету, сер Персивал је размишљао како да на што безболнији начин саопшти најновија владина ограничења у трговини с иностранством. Сав заокупљен тим мислима, у последњем тренутку је приметио групу коју су чинили чланови његове странке. „Не би било лоше да прво њих упознам с одлуком“, помислио је док им је прилазио.

Десетак минута касније нешто ведрији него кад је дошао, премијер се опростио с њима и журно упутио ка својој канцеларији. Ближило се време за почетак поподневне седнице.

Био је управо на пола пута кад се испред њега одједном створио непознат човек. Премијер је изненађено погледао у непознатог који му је препречио пут, и угледао необичан сјај у његовим очима. Као да хоће нешто поверљиво да му саопшти, човек се нагао ка њему и хитро извукао пиштољ испод капута.

ЖРТВА ЗАБЛУДЕ

Нико од присутних ништа није примећивао. Окренули су се тек кад је одјекнуо пуцањ. Смртно погођен премијер се без гласа срушио на под. Изнад њега, широко раскрасчен, држећи још увек у руци пиштољ који се димио, стајао је његов убица.

За тренутак у предворју завлада тајац, а онда се проломише крици. Са свих страна пљуштала су питања шта је? Шта се догодило?

— Премијер! Убијен је!
— завапи неко.

На те речи гомила похрлила ка телу које је беживотно лежало у локви крви. Неки глас узбуђено је викао:

— Где је злочинац? Зовите полицију!

Међутим, злочинац је био ту. Вледа лица, разбарушене косе, Џон Белингам је стајао непомично крај своје жртве. Није ни покушао да побегне, мада то не би било нимало тешко у збрци која је настала. Чак ни кад су га двојица крупних полицајаца зграбили и повукла ка најближој канцеларији, Белингам се није опирао. Био је задовољан оним што је учинио. Најзад је остварио дугогодишњи сан: убио је човека који му је уништио живот. Бар тако је мислио док је стајао изнад окрвављеног тела.

Међутим, кад је неколико минута касније сазнао да је његова жртва британски премијер, Џон Белингам је пао у очајање. Не зато што је убио човека, већ што је убио погрешног!

ЛАЖНА ДОКУМЕНТА

Џон Белингам рођен је у Ливерпулу у породици богатог индустријалца. После очеве смрти наследио је фабрику и занесен идејама како да се што више обогати, почео је да улаже новац у несигурне послове. Један за другим, они су пропадали и тако се Белингам ускоро нашао пред банкротством. Како ниједна банка више није хтела да му да ни најмањи кредит, то је Белингам одлучио да се отисне у свет. Неколико месеци касније нашао се у далекој Русији. Решио је да по сваку цену направи неколико добрих послова и тако поврати свој пољуљани углед.

Међутим, није све ишло тако глатко као што је замислио: руски трговци су тражили неке гаранције да би склопили с њим послове. Тако Белингам није имао много избора: или да се врати у Енглеску као потпуни банкрот или да Русима потури лажна документа. Одабрао је ово друго и — нашао се у затвору.

Сад кад је коначно изгубио углед, новац и посао, морао је бар да покуша да спасе једино што му је остало: голи живот. Зато је написао писмо британској амбасади, преклињући да га избаве затвора. На одговор није дуго чекао:

„Господине Белингаме, Веома нам је жао, али ништа не можемо да учинимо за вас. Мораћете да се повинујете законима земље у којој сте ухапшени“.

Следио је потпис британског амбасадора лорда Гран

вила. Било је то довољно да га Белингам омрзне.

— Платићеш ми за ово!
— викао је, ударајући песницама о врата тамнице.

Ускоро, жеља за осветом постала је толико јака да Белингам није био у стању ни о чему другом да мисли. Чим је изашао из затвора, вратио се у Лондон, вребајући згодну прилику да лорду Гранвилу врати мило за драго. Данима је трагао за њим, све док му се срећа најзад није осмехнула. Једанаестог маја 1812.

ПРЕСУДА НА МАЛОМ ТРГУ

У истрази спроведеној након убиства премијера Џон Белингам је упорно тврдио да није крив, јер он и није желео да убије сер Персивала, већ лорда Гранвила! Међутим, суд није имао резулмана за овакву одбрану: погрешно или не, убиство је злочин и његов починилац мора бити кажњен. Тако се Џон Белингам поново нашао у затвору, овог пута осуђен на смрт вешањем.

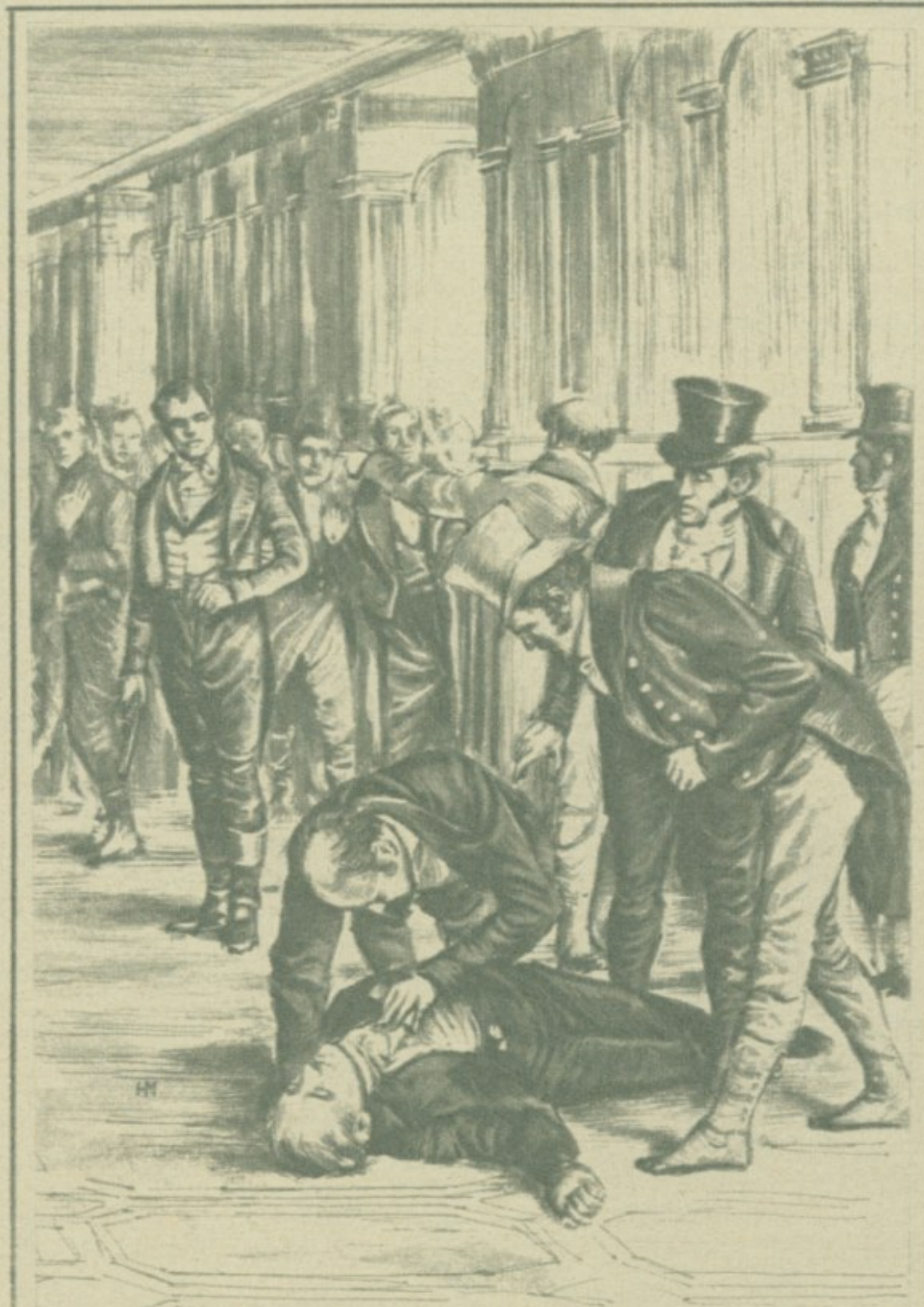
Увече уочи његовог погубљења, песник Џорџ Бајрон је са неколицином пријатеља дошао у крчму на супрот Њутент затвора. Као и многи други становници Лондона, желео је да види погубљење премијеровог убице.

У зору, тешка, гвозђем окована врата затвора, отворила су се уз потмулу шкрипу. Окружен стражарима, на мали трг испред затвора изашао је Џон Белингам. Зарастао у косу, необријан, раздрљене кошуље, с муком је корачао. Поглед му је изгубљено блудео по гомили окупљених радозналаца.

Одједном, угледао је вешала која су се налазила на сред трга и као да је тек сада схватио шта га чека. Из грла му се оте продоран крик. Почео је очајнички да се отима, покушавајући да се ослободи руку које су га неумољиво вукле ка вешалима.

У соби, на првом спрату крчме, лорд Бајрон се стресао од језе кад Белингаму који није престајао да плаче и преклиње намакоше конопцац око врата.

На тргу је владао тајац. Све очи биле су упрте у тело које се још неко време грчевито трзало а онда беживотно клонуло. Људи су ћутке почели да се разилазе.

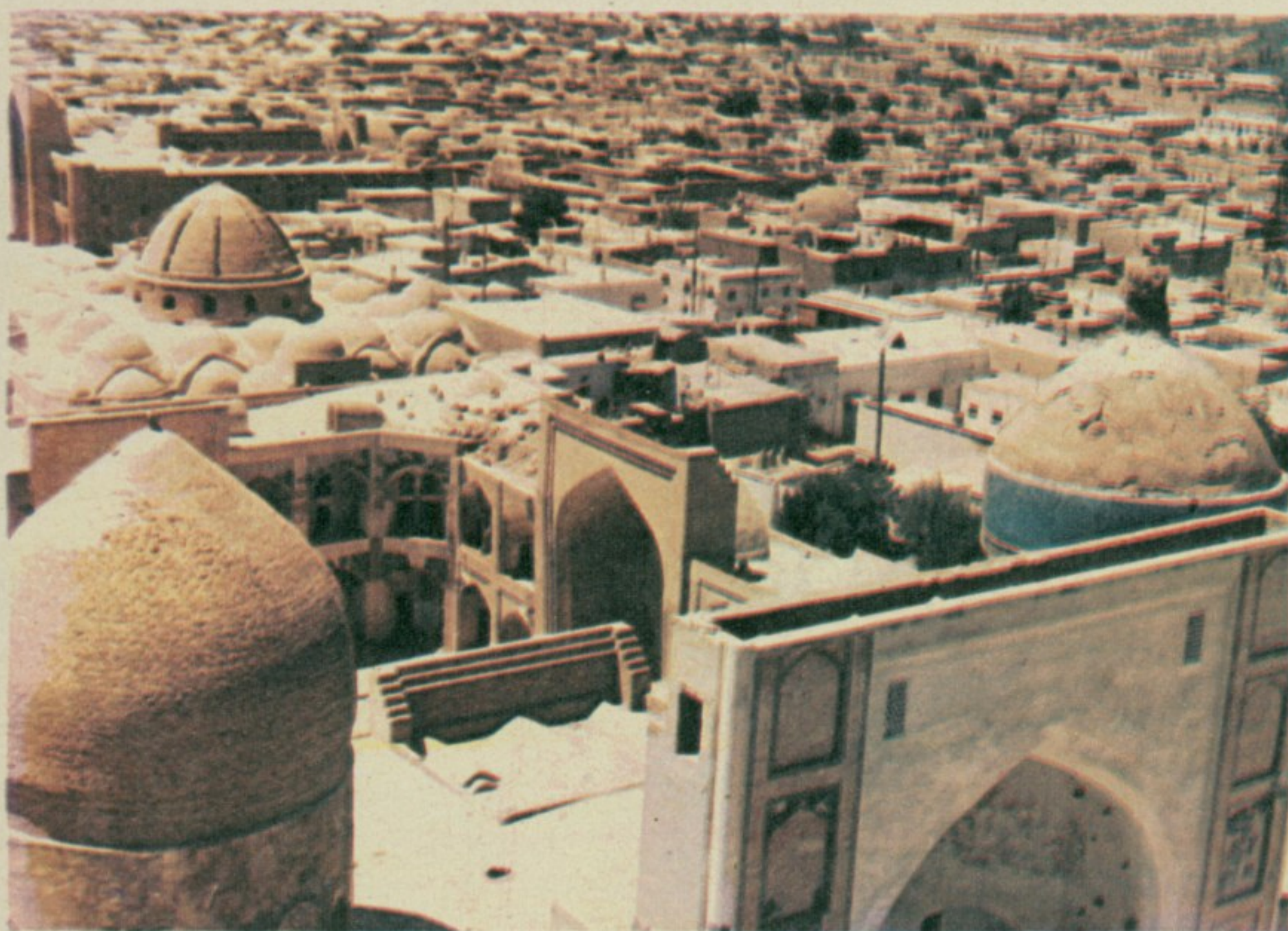

Бледа лица и разбарушене косе Џон Белингам је стајао непомично крај своје жртве.

Бухара, древни градић Узбекистана (СССР), данас има око 100 000 становника. Некада је био, поред Самарканда, један од најважнијих трговачких и занатских центара Средње Азије. Област Бухара била је вековима настањена Сакима које је, крајем другог столећа, протерало моћно племе Ју Чија, а њих су средином петог века изгнали Хафталити или Бели Хуни. Сто година касније Турци из Централне Азије поразили су Хафталите и заузели богату земљу између Аму-Дарје и Сир-Дарје. У седмом веку сменили су их други исламски народи од којих су најбројнији Арапи. Они су Бухару укључили у Арапски калифат, уништавали су драгоцене споменике древне културе и плачкали богати град. Гушили су народне обичаје староседелца, палили њихове књиге а храмове и цркве претварали у џамије. Али оно што је остало, или касније саграђено, говори о великој гради-тељској вештини овог старог народа.

ДРЕВНА ЛЕПОТИЦА

ВОДА ЖИВОТА — Царевић Сијавуш дошао је овамо издалека, оженио се кћерком цара Афрасиаба и саградио тврђаву. Тако је настала Бухара по једној од многих легенди везаних за овај древни град подигнут на доњем току реке Зеравишан, у данашњој Узбекистанској ССР. Најранији спомен Бухаре налази се у списама из другог века пре наше ере. Ниједан град на свету, тврди историчар Наршахи из 10. века, није имао толико имена као Бухара.

Кинези су је звали Пу Хо или Ну Ми, а тек касније је добила данашње име које на санскритском значи „манастир“. Узане вијугаве улице без влати траве, земљани зидови кућа без прозора, дуги прашњави издози од иловаче — тако је некад изгледала Бухара чији су становници увек стрепели од жеђи јер су се два градска резервоара пунила водом само двапут годишње.

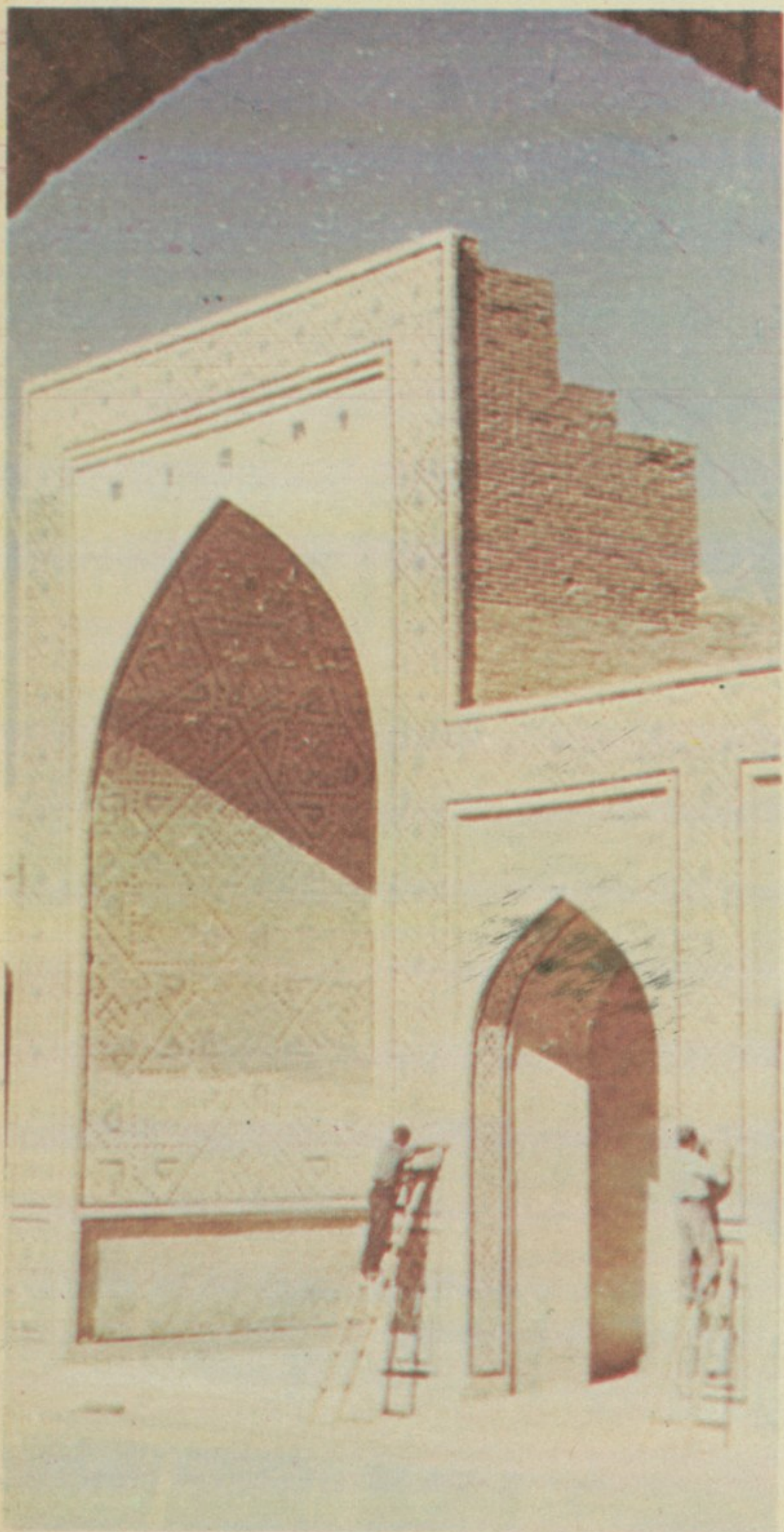
НЕОБИЧНА ГРАЂЕВИНА — Исмаил Самани, оснивач династије Саманида која је била независна од Арапског калифата, изградио је за свог оца и себе овај маузолеј између 892. и 907. године. Зидови грађевине, иначе изванредног примера пре исламске архитектуре, подигнути су од обичних цигала. Али цигле су полагане увек на друкчији начин, на неким местима усправно, на другим водоравно а на трећим косо, тако да праве изузетно лепе и живе орнаменте.

МЕДРЕСА ЦАР — БАКР — Пет километара далеко од Бухаре налазе се три зграде спојене у једну величанствену грађевину: медреса (школа), мошеја и конак за ходочаснике и намернике. Изграђене су око 1560. године у близини гроба једног претка свих Џуџари шеика.

ЗА 10.000 ВЕРНИКА — Џамија Каљан (Велика џамија) спада међу најстарије мошеје у централној Азији и друга је по величини, после чувене Биби-Ханим у Самарканду. Изграђена је почетком 16. века у облику такозване отворене џамије са четвороуганим двориштем и заузима цео хектар (127 x 78 метара). Галерија у дворишту засвођена је са 288 купола које почивају на 208 стубова. У џамију може да стане одједном око 10.000 људи!

КУЛА СМРТИ — Чувено минаре Каљан (Велико минаре) високо 45 метара налази се у средишту Бухаре. Изграђено је 1127. године од печених цигала везиваних међусобно веома чврстим „алабастерским малтером“ за који предање каже да је прављен с камиљим млеком. Ова највиша грађевина у централној Азији има 12 метара дубок темељ и 104 спирална степеника којима се стиже на платформу. С његовог врха столећима су муџизини позивали вернике на молитву, стражари посматрали околину очекујући напад непријатеља, а ноћобдије палили ватре да би се изгубљени каравани могли оријентисати. У доба емира (1753 — 1920) осуђени на смрт бацани су врха на поплочани трг испред минарета које је тада добило име и „Кула смрти“.

ВЕЛИКИ СТРАХ

СИГНАЛ НАД ЛОНДОНОМ

Те јунске вечери 1974. године на аеродрому у Стенстед близу Лондона сви смо били тужни. Два дана проведена у том лепом граду брзо су прошла. Обнављали смо тек стеченим познаницима да ћемо се поново срести на Трафалгар скверу већ следеће године, кад су нас преко звучника позвали да уђемо у авион.

— Узлетели смо! — радосно је узвикнула моја пријатељица Весна по сле неколико тренутака. Удобно смо се завалили у седишта, помало уморни али препуни лепих утисака које смо понели из Енглеске.

Радосним гласом Весна је набрајала шта је све и за кога купила. Прекинуо ју је пријатан глас домаћице авиона која нас је обавестила да стижемо у Београд за два сата и петнаест минута. Весна се наслонила на моје раме, затворила очи и почела да дрема. И сам сам осетио умор. Спустио сам наслон седишта и покушао мало да одспавам.

Изненада, авион се силовито затресао и почео нагло да се уздиже. Мора да се попење на одређену висину — помислио сам и удобније се наместио у седишту.

Није прошло ни неколико секунди а авион је почео да се криви, пропада и нагло губи висину. У истом тренутку две стјуардесе истрчале су из пилотске кабине. На лицу им се огледао страх. Једва одржавајући равнотежу пришле су прозору и погледале у правцу левог крила. Одмах затим зачуо се преко звучника узнемирани глас треће стјуардесе.

— Сигнал показује да је на мотору левог крила избио пожар! Зато морамо да се вратимо на аеродром Стенстед...

НАГРАДА ЗА ТРУД

Недељу дана раније, 24. јуна, зазвонио је телефон у мојој соби. Када сам подигао слушалицу, чуо сам звонки и добро познат глас моје комшинице Весне.

— Положила сам! Свршено је са школом! — радосно је кликтала Весна.

Неколико минута касније стајали смо на станици и чекали аутобус који треба да нас одвезе до пословнице „Путника“ на Теразијама.

Весна је тог дана положила матуру, а то је зна-

чило да можемо да кренемо на наш дуго планирани пут у Енглеску. Матурирао сам два дана раније и са Весном спремао њене завршне испите. Родитељи су нам дали новац за путовање у Лондон као награду за уложени труд. После краће вожње аутобусом, поскакујући од среће, утрчали смо у путничку агенцију и за неколико минута попунили формуларе и подigli авионске карте.

Неколико дана касније са Сурчинског аеродрома полетели смо „боингом 707“ за Лондон. Дан је био веома леп и сунчан што је утицало да лет прође пријатно и брзо.

Слетели смо на аеродром Стенстед одакле смо се аутобусима пребацили до хотела „Адријатик“ у Лондону. Чим смо оставили пртљаг и мало се освежили кренули смо са водичем у обилазак града. Та два дана на прошла су неосетно, тако да нисмо приметили како се брзо приближио час нашег повратка.

Стјуардеса је још једном поновила упозорење. Овог пута додала је да је аларм сигналних уређаја можда лажан.

ТЕК ШТО
СМО ПОЛЕТЕЛИ,
СТЈУАРДЕСА НАМ
ЈЕ САОПШТИЛА
СТРАШНУ ВЕСТ —
НА ЛЕВОМ КРИЛУ
АВИОНА
ИЗБИО ЈЕ
ПОЖАР!

— Драгане, шта је ово? — запитала је Весна мало буновна.

САМО РУЖАН САН

Осетио сам да ми се грло нагло суши. Нисам могао ништа да јој одговорим, већ сам забезекнуто гледао у крило авиона. Наранцаста лампица непрекиданом светлешћу посвремено је обасјавала површину крила.

— Мука ми је — узвикнула је уплашено Весна и одмах додала: — Како изгледам?

Када сам се окренуо и погледао је, нешто хладно стегло ме око срца. Лице јој је било жуто као лимун а очи широм раширене од ужаса. Две жене испред нас почеле су да вриште. Је-

дна стјуардеса дошла је до помоћног излаза и одгурнула у страну торбе које су се налазиле испред њега. Уплашене повике прекинуо је прибрањени глас „домаћице“ авиона.

— Сада је све у реду али из техничких разлога морамо да се вратимо и то тек када утрошимо вишак горива. Зато треба да кружимо у ваздуху два часа...

Остало нисам чуо јер ми је у глави била само

Осећао сам да немам довољно ваздуха. Кошуља ми је била намопљена знојем. Нисам смео да погледам Весну. Плашио сам се да ће на мом лицу прочитати све оно што није сама смела да каже. Немо сам гледао кроз прозор и стискао ручице седишта очекујући да се сваког часа сунувратимо.

ГОТОВО ЈЕ

Тада се авион нагло затресао. У полусвести опростио сам се од Весне и мојих најближих. Зажмурио сам, чврсто стиснуо очне капке и рукама прекрио лице. Зној је цурио низ моје дланове, у ушима ми је зујало, а срце као помамљено ударало, ударало... Потрес! Готово је, помислих. А онда зачух аплауз. Склонио сам шаке са лица. Нисам могао да верујем — поред нас су промицале позиционе светилке на листи. Укоченим рукама покушао сам и ја да плескам, али нисам успео. Био сам као

паралисан. Није нам ништа, ни мени, ни Весни, радовао сам се у себи немоћан да проговорим.

Стојим на листи али још не верујем да је то стварност. Полако се кренем према пристанишној згради аеродрома, док ми се у глави све врти. Тло ми измиче испод ногу, али ипак узимам торбу од Весне и помажем јој да уђе у зграду...

Неколико сати касније „боинг 747“ стигли смо на Сурчински аеродром.

Возимо се аутобусом према Београду. Нико не говори, не спомињемо немили догађај. Музика у аутобусу трепти. Гледам Весну којој се вратило руменило у лице и несвесно почињем рукама да ударам по такту мелодије.

Драгомир Раковић,
студент, Римска улица
број 10, Београд
(Хонорар: 250 динара)

ПТИЦЕ ГРАБЉИВИЦЕ

НАКИТ ОД ПЕРЈА

Правни јастребови и кобаци чине групу од 46 врста у коју спадају и јастреб кокошар, кобац и луња. Све ове птице имају дугачке ноге и прете. То су брзе, опасне грабљивице, које насељавају, осим полова, сва копнена подручја света. У Старом свету су их дуго користили за лов, понекад са више успеха од правих сокола. Познато је, на пример, да је само један добро обучен јастреб могао за један једини дан да улови и по 70 јаребица.

Неколико група крупних дневних птица грабљивица, које нису блиско сродни међу собом, добиле су опште заједничко име „орлови“.

ASTUR PALUMBARII или јастреб кокошар спада у грабљивице. Дугачак је 55 сантиметара а распон крила му је већи од једног метра. Женка је већа од мужјака. Јастребово перје је одозго пепељасте боје, а на доњем делу беле с мрким попречним пругама. Ово је брза, хитра и у лову дрска птица која напада све животиње које може да савлада. Веома је пројдрљив и уз то веома штетан јер лови по шумама, пољима и ливадама.

ACCIPITER NISUS или кобац је мања птица грабљивица слична јастребу. Дугачка је око 35 см, с распоном крила од око 65 см. Женка је много снажнија (што је једна од одлика грабљивица) и дужа за 8 до 9 сантиметара. Код старих птица горњи део тела је црнкастопепаљастожуте боје а доњи део са попречним таласастим линијама и пругама рђастоцрвене боје. Мужјак има перје живљих боја од женки. На репу кобац има 5 до 6 попречних црних пруга и бео врх. Живи у целој Европи а гнезди се у највећем делу средње Азије. У јесен се сели до северне Африке, а у Азији до Индије. Живи у шумама, то јест у горским пределима. Највећи део дана је сакривен а појављује се само онда кад полази у лов. Иако су му крила сразмерно кратка, лети лако, брзо и веома спретно, док је на земљи веома неспретан. Глас копча ретко се чује, и то само кад је у близини гнезда. Тада испушта гласове који звуче као „ки-ки-ки“, што орнитолози сматрају знаком упозорења на опасност.

AQUILA CHRYSÆTUS, сури или царски орао је највећи и најјачи од свих сродних врста јастребова. То је птица коју сви народи централне Азије употребљавају за лов. Мужјак је дугачак 80 а женка 95 сантиметара, а распон крила им је два и више метра. Код старих птица перје на потиљку и на стражњем делу врата при корену је бело, а на врху једнолично тамносмеђе. Реп му је при корену бео, затим прошаран црним пругама, а на крају црн. Сури орао живи на високим планинама и пространим шумама Европе и Азије, а понекад стигне и до североисточне Африке. Гнезди се најрадије на неприступачним високим стенама, и то у рано пролеће. Младунце гаје оба родитеља. Неки делови орловог тела употребљавају се као скупocen накит. Најтраженије је „орлово паперје“ или чуперак пера с репа, а на друго место по вредности долазе канце, нарочито стражње коју окивају у сребро и носе као украс. Орлоча пера су код свих индијанских народа Северне Америке симбол извршених јуначких дела.

КО ЈЕ ИЗМИСЛИО ФУДБАЛ

Поплочано двориште чувеног колеца у Рагбију одиграло је 1863. пресудну улогу у одвајању ногомета од игре руком. Исте године основан је први фудбалски савез у историји који је, после тромесечног заседања, донео правила модерног фудбала.

Фудбал је, то сви знају, бар педесетак последњих година најмасовнији и најпопуларнији спорт у готово читавом свету. И поред тога мало коме је познато да његова постојбина није Енглеска, премда Енглези воле да се тако мисли, и да уопште није рођен у овом веку који га је прославио.

Ако је веровати хроничарима, фудбал се играо у Европи још у 16. столећу, а најновији „документи“ доказују да су га на нашем континенту први играли Французи, а не Енглези, иначе прави стручњаци за најразноврсније спортске колективне игре и забаве. За утеху Енглезима, фудбал уопште није европски „производ“.

ДВАДЕСЕТ МИНУТА ЖОНГЛИРАЊА

Најранији почеци игре лоптом у којој учествују две противничке екипе, према постојећим доказима, односе се на староегипатске обреде плодности. Од тих обреда воде порекло и многи други спортови. Један старокинески аутор оставио је податак да се нека врста ногомета играла у Кини још 300. године пре наше ере. Од истог хроничара зна се да је највише игран, и то као обавезна дисциплина, у војним школама јер се сматрало да представља одличну вежбу за мишиће и да јача борбени дух.

Око 6. века ова игра, једна од претеча фудбала, била је већ толико популарна да је стигла и до Јапана. Јапански наследни принц Генчи-Гено играо је ногомет сваког дана са одабраним пријатељима којима је желео да учини нарочиту част. Оно у чему у-

жива принц, зна се, обожавали и његови великодостојници па је фудбал, под именом **кемари**, постао веома омиљен у свим јапанским отменим породицама.

Да би одржали прастару традицију, овај кемари, баш под тим именом, и данас играју два клуба у Јапану, али само приликом одређеног верског празника у близини једног храма. Фудбалску лопту испуњену животињском длаком на терен износи свештеник, а играчи су одевени у раскошне старинске одоре. Игра се углавном састоји у вештини да лопта остане у ваздуху, ниједном не додирнувши земљу, пуних двадесет минута. То, наравно, није фудбал, али је ипак нешто, макар и жонглирање. Две сличне игре биле су почетком наше ере омиљене у Индији и Индонезији.

У старој Грчкој играла се лоптом једна игра која је имала елементе фудбала, а звала се **харпастон**. Починјала је тако што би лопта била бачена у вис између две групе противничких играча. Потом се свака екипа трудила да лопту убади преко црте која би одговарала данашњој гол-линији.

ЗАБРАЊЕНА ИГРА

Углавном у истом облику ова игра је постала популарна у Риму под именом **харпастум** или **фолис**. Римљани су освојили Грчку у 2. веку пре наше ере и, између осталог, одатле „увезли“ и игру лоптом. Од староримских историчара само Марцијал и Сенека помињу харпастум, али без детаљних описа. Изгледа да је у њихово време игра била толико популарна да нису сматрали за неопходно да је „овековече“ за по-

томство, уверени да ће се одржати вековима.

Полукс, опет, описује игру лоптом звану **еписциријум** која веома подсећа на фудбал. У њој су учествовале две противничке екипе, свака од њих имала је свој део терена, а границу између њих чинила је црта обележена камењем. Зна се, такође, да се игра одвијала прилично жустро и да су се играчи нимало нежно гурали и отимали око лопте.

Римске освајачке легије су по свој прилици заслужне што је харпастум, односно фудбал, стигао до Енглеске. Староседеоци освојене Британије нису приредили нимало срдачан дочек освајачима. Но, нису имали куд, па су од њих узели све што се дало искористити. Пре свега фудбал. Међутим, један историчар, наравно енглески, забележио је да су Ирци педесет година пре римског освајања Британије играли ногомет, то јест игру у којој су шутирали лопту на-

бијену животињском длаком.

Британци су ногомет-харпастум схватили веома темељито, већ према свом темпераменту и склоностима за колективне игре, и толико су претерали у шутирању лопте да су у средњем веку краљеви лично морали ствар да узму у своје руке. Због тога први средњовековни документ који се односи на фудбал потиче из 1349. године, а издао га је краљ Едвард III.

У њему краљ захтева од својих достојанственика да се окану те бескорисне игре лоптом за љубав које све више занемарују лук и стрелу! У то време игра се звала **меле** или **мелиз** и — **наставила је да цвета!**

Прастара јапанска фудбалска игра кемари коју и данас, да би се одржала традиција, играју два клуба у Јапану.

1

На старој гравирани приказана је римска игра лоптом харпастум коју су Римљани научили када су освојили Грчку.

Дресови италијанских фудбалера из доба ренесансе.

Рани фудбал у Италији, као и у Енглеској, веома је подсећао на данашњи рагби.

2

LIVRE QUEM ITALI APPELLANT IL CALC

3

САМО ГОЛМАН И ИЗ АУТА

Било како било, фудбал је постао сасвим самосталан спорт 1863. године када је из њега заувек избачена употреба шака и руке, осим за голмана и играча који враћа лопту из аута. Овоме је претходило, 26. октобра 1863, оснивање Фудбалског савеза. Под овим изразом подразумева се Фудбалски савез Енглеске јер других није ни било.

Чим је основан, Фудбалски савез свечано је засео да донесе правила игре. То није био нимало једноставан посао и то због рагија. Фудбалски савез надио се да ће успети да „помири“ ове две дисциплине тако што би се играчу који ухвати лопту дозволило да потрчи држећи је у рукама. Тромесечни прегсвори нису, међутим, уродили плодом и рагби се „отцепио“.

После тога Фудбалски савез донео је ногометна правила која се и данас поштују, другим речима створио је савремен фудбал. Енглеска се стога с правом сматра колевком модерног фудбала, на шта су Британци и те како поносни. Али, нису заборавили ни крикет и фудбал у „својој колевци“ дели у погледу популарности прво место са њим и веслањем.

Британски трговци, војници, морнари, инжењери, свештеници раширили су модеран фудбал по читавом свету. Први су га прихватили Данци 1889. године и догађај обележили оснивањем Фудбалског удружења. Морнари су игру донели у Бразил, а два трговца у Русију из своје пре дионице памука у Орехову — Жујеву.

Ногомет је свуда брзо пуштао корене и ускоро је основана ФИФА — Federation Internationale de Football Association — која је формулисала правила међународних фудбалских такмичења. У њој је главну реч водио, а води и данас, Фудбалски савез. Наравно, Енглеске!

Б. Д. 13

Сличне забране фудбала издали су и Ричард II, Хенри IV, Хенри VIII и Елизабета I — такође без икаквог успеха. Игра се одржала.

СПОРТ КОЈИ ЛОМИ КОСТИ

Пре него што су, заједно са фудбалом, стигли у Британију, Римљани су доспели до Галије, садашње Француске. Зна се да ни Гали нису остали равнодушни према фудбалу, али о њиховом ногомету нема много сачуваних података. У средњем веку у Француској се играла врста фудбала под именом сул или

шул, нарочито у Нормандији и Бретанији.

У „Глосарију“ Шарла де Канзеа који је живео у 17. веку говори се о игри кеоларе. Тако се звала и велика лопта која се шутирала у Пикардији. Такмичења су се обично одигравала између екипа суседних села и редовно завршавала општом тучом.

Енглез Малстер је пре скоро 300 година вероватно мислио на игру Пикарђана када је написао ову оштру критику: „Не може се никако сматрати добром по здравље игра толико груба и без одређених правила, спорт од кога се ломе кости и одвајају бубрези!“ Малстер се у својој домовини заузимао за увођење правила која би се у игри лоптом морала поштовати, али их није доживео. Уведена су неких 200 година после његове смрти.

Ни Италија није остала дужна фудбалу. Ренесанса је, између осталих ствари које је извукла на светлост дана из класичне Грчке и Рима, открила и игру лоптом. Антонио Скаино објавио је 1555. године први „Трактат о игри лоптом“. Ова књига, у којој се говори о свим до тада познатим играма лоптом, пише и о фудбалу посебно, као и о правилима игре.

Ту, између осталог, каже: „Лопта је испуњена ваздухом и тешка око 10 унци. Терен за игру је толики да ни најјачи човек не може да добаци камен с једног краја на други. Ширина игралишта одговара отприлике половини дужине“. Из даљег описа види се да је овај „фудбал“ пре лично на данашњи рагби.

Број играча кретао се између 20 и 40. На оба краја игралишта била је пободена мотка. Почетни ударац извођен је, као и данас, са центра, а коцка

је одлучивала која ће га од две екипе извести. Још тада свака екипа имала је свог капитена, а распоред играча био је сличан данашњем. Свака екипа имала је своју боју дреса.

ТРКАЧИ, КВАРИТЕЉИ И ДОДАВАЧИ

Врхунац је италијански средњовековни ногомет доживео у Фиренци за време владавине чувене породице Медичи која је била велики покровитељ уметности, али и спорта. Играло се у самом центру града, на пространом тргу испред базилике Санта Кроче. Највише гледалаца игра је привлачила од почетка јануара, па до карневала, значи у време највећих зимских свечаности и празника.

Играчи су припадали отменим породицама и били су подељени у две екипе од по 27 људи свака. Често се догађало да се и Лоренцо и Ђулијано Медичи појаве у дресовима. Двадесет седам играча сваке екипе делило се на четири групе према „техничким“ задацима које је захтевала игра. Петнаесторица су били „предњи“ или „тркачи“, петорица „кваритељи“, четворица „додавачи напред“ и тројица „додавачи назад“.

Након свечаног дефилеа и помпезних церемонија игра је почињала ударцем који је изводио за то нарочито изабран човек на самој средини терена. Игру је добијала екипа која успе да, служећи се и ногама и рукама, прва убаци лопту иза обележеног краја дела терена. Победници нису добијали никакву новчану награду, али им се дивила и уважавала их читава Фиренца.

Што се Енглеске тиче, у њој је све до почетка 20.

века крикет био далеко омиљенији од фудбала. После великог, али кратко трајног одушевљења у средњем веку љубав Енглеза према фудбалу напрасно се охладила до те мере да је историчар енглеског спорта Џозеф Страт у књизи „Спорт и разоноде енглеског народа“ из 1801. године морао да напише ове горке речи: „Једно време веома популаран фудбал данас не ужива исте симпатије, напротив, све мање се игра!“

Додао је још да и то мало фудбала што се још игра представља крајње суров спорт у коме играчи немилосрдно ударају једни друге и многи после утакмице завршавају у болници.

НЕ ДОЛИКУЈЕ ГОСПОДИ!

Срећом, није се тако завршило. Фудбал је поново доживео популарност у мање суровом облику током 19. века. Младићи из богатих грађанских и племићких породица играли су га у средњим школама — уз прилично негодовање школских власти које су сматрале да „та простачка игра не доликује младој господи“. Млада господа о којој је реч најзаслужнија су што је фудбал поново освојио британска срца.

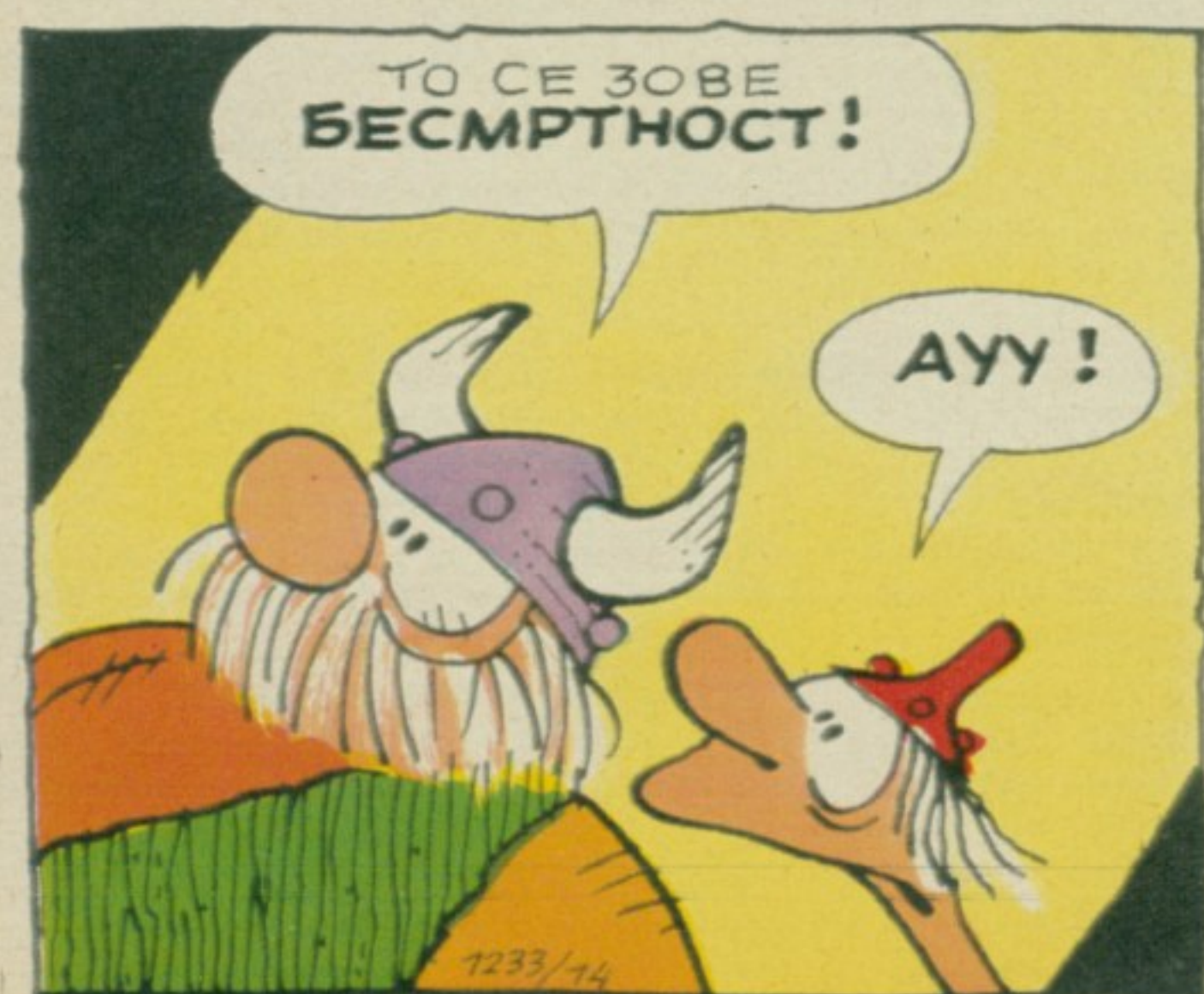
У међувремену, док се то још није догодило, Енглези су остајали верни крикету и другим играма које су имале строго одређена правила. И да није било те британске љубави према правилима, ко зна када би и да ли би модеран фудбал и био рођен!

Фудбал који су упорно играли отмени ученици енглеских колеџа „испилио“ се у строгу спортску дисциплину чим је Вилем Веб Елис 1823. године изумео оно што ће касније по-

DIK
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

САВАНА ГОРИ!

**У ПЕНЦАРИЈУ МОГУ ДА СЕ ДОГОДЕ САМО УЗБУДЉИВЕ СТВАРИ
— ПИСАЛО ЈЕ НА ТАБЛИ. ШТЕТА ШТО ТО НИСАМ ЗНАО РАНИЈЕ!**

Ибрахиме шта мислиш о томе да Нову годину дочекамо у Пенцарију? — упитао сам мог припуту друг из Нигера.

— Зашто да не? — сложио се Ибрахим широко се осмехујући. — Само да знаш, снега ни тамо нећеш наћи.

И тако смо већ сутрадан, 28. децембра 1971. године у рано јутро кренули нашим фолксвагеном из Ниамеја за национални парк Пенцари, који се налази на тремеји Нигера, Горње Волте и Дахомеја. Од опреме коју захтева пут кроз непрегледну и ненастањену савану нисмо имали ништа осим гума „крампонки“ и блиндираног англесера да песак не би упадао у њега. Надали смо се да ћемо пут до резервата, дуг око 300 км, прећи за дан па смо зато понели само једну пластичну канту за воду, пун резервоар бензина и два резервна точка.

НА »МАГАРЕЋИМ ЛЕЂИМА«

Пут којим смо ишли био је пун цимби и толико лош да је несумњиво заслужио име „магарећа леђа“. Нису га правили булдожери и ваљци већ тешки камиони су после кишца усецали трагове у расквашену земљу и тако га трасирали.

После педесетак километара вожње налетели смо на неки оштар камен и наравно, пукла је гума. Проклињући своју тврдоглавост и брзоплетост, јер нисам послушао Ибрахимов савет да на пут кренемо дипом, скинули смо точак и ставили резервни.

Возећи полако уживао сам у правом афричком пејзажу који сам до сада могао да видим само у књигама и на филму. Ибрахим је потицао из племена Хауса са југа Нигера, па ми је све време причао занимљивости о пределима кроз које смо пролазили.

Прошли смо већ више од половине пута кад је почело да се смржава. Одједном почело је да дува јак, топао ветар наносећи гомиле песка на пут који је понегде изгледао као кањон пресушене реке. Понегде смо чак с тешком муком успевали да се пробацимо кроз пешчане дине које је нанео ветар. У једном тренутку налетели смо на оштро саванско трње и... паф! Експлодирале су нам обе задње гуме.

Немо смо се згледали и изашли из кола. Шта сад да радимо кад

имамо још само једну резервну гуму? Бесан на самог себе и то проклето трње седох на ивицу пута. Знао сам да нам не преостаје ништа друго него да преноћимо у колима.

— Можда ће сутра наићи неки камион па ћемо замолити шофера да нам закрпи гуме! — покушао је да ме утешу Ибрахим видећи ме онако смркнута.

ЧОВЕК ПЛАВЕ КОЖЕ

Изненада, зачу се неко шуштање у оближњем грму. Тргао сам се као да ме је неко убио иглом. И тамо сам хтео да појурим у кола, кад се гране размакоше и угледах висску прилику сву увијену у белу галабију од које ме подиђоше жмарци. Човек је имао потпуно плаво, истетовирано лице а око уста, на носу и по челу, боја је

била толико јака да је прелазила у модро. Стао сам као у земљу укопан.

— Е, баш си се препао! — насмеја се Ибрахим видећи ме како овако укипљен зурим у прилику пред собом. — То је Туарег, „човек плаве коже“. Не бој се, неће нам ништа. Вероватно жели да нам помогне.

Живо објашњавајући нешто Ибрахиму, човек нас је повео до свог „кампинга“ како је у шали називао две колибе од прућа, пресвучене асурама и неуштављеном кожом. Ту нас је дочекала млада, истетовирана жена на чијим су ушима висиле тешке наушнице од чистог злата и послужила куваним зрневљем налик на наше просо.

Када смо нешто касније, после вечере, седели испред колибе, ослушкујући тајанствене звуке саване, Ибрахим ми је објаснио да плава боја лица ових људи поти-

че од биљке индиго. Туареги, наиме, у њен сок стављају „шеш“, грубу газу коју обавијају око главе да би их штитила од врућине и омогућила лакше удисање прегрејаног ваздуха. Али, пошто се услед великих температура лице непрестано зноји, „шеш“ пушта боју која се упија у поре.

Тек што је свануло пробудио нас је звук сирене. Збацивши са себе прекриваче потрчали смо на пут и угледали велики камион који је стајао иза наших кола. Пошто је, на сву срећу, шофер имао потребан прибор, наше гуме су убрзо биле закрпљене и могли смо да кренемо даље.

Било је око 12 часова и сунце је немилосрдно пекло кад смо стигли наомак националног парка. Тамаман смо помислили да је нашем мучесом путу дошао крај и да ћемо ускоро моћи да се брчкамо у свежој води хотелског базена кад нас је иза једне кривине зауставио неки ловац.

— Савана гори и пожар се шири у овом правцу — рекао нам је замуцкујући од узбуђења, док је већ потпуно моком марамицом брисао зној са лица. — Боље би било да се што пре вратите у најближи град.

ЖИВОТ НАМ ЈЕ ЗАВИСИО ОД ГУМЕ

У овом крају Африке, пожари у савани нису никаква реткост. Иако је то законом забрањено ловци пале висску траву како би лако и брзо хватили ретке животиње.

Пошто смо се неко време двоумили да ли да се вратимо, ипак смо одлучили да наставимо даље, јер савана може да гори један дан али понекад и недељама. Дим нас је штисао за очи, кашљали смо али свему томе ипак нисмо придавали велику пажњу све док не улетесмо у прави пожар. Сада смо већ желели да се вратимо. Међутим, било је касно. Свуда око нас беснела је ватра. Усковитлане лопте пламена и дима заклањале су видик тако да сам с тешком муком назирао праћњави пут пред нама. Тек ту и тамо, као кроз поцепану завесу, видело се дрвеће уз које је лизао пламен. Гушећи се у диму, мајмунци су ужасно вриштали, очајнички покушавајући да се спасу. Докле год је поглед допирао, видела се само ватра.

Затворивши прозоре, притиснуо сам до краја палучицу за гас. Аутомобил подскочи по неравном друму и појури напред. Чврсто се држећи за седиште Ибрахим прошапта: „Само да нам сад не пукне гума!“. Обојица смо добро знали да би то био наш крај.

У колима је било као у рерни. С муком смо удисали зажарени ваздух.

У даљини, ватра је изгледала као нестварни црвени брежуљци. Чинило се да се и само небо жаги од јаре, да и оно гори и пуккета.

Кад смо већ изгубили сваку наду да ћемо се извући из овог пламеног пакла, одједном изађосмо из дима. Пред нама је била опромна дрвена табла на којој су стајале две опромне птичурине, вероватно лешинари. На табли је писало: „У Пенцарију могу да се догоде само узбудљиве ствари. Добро нам дошли“.

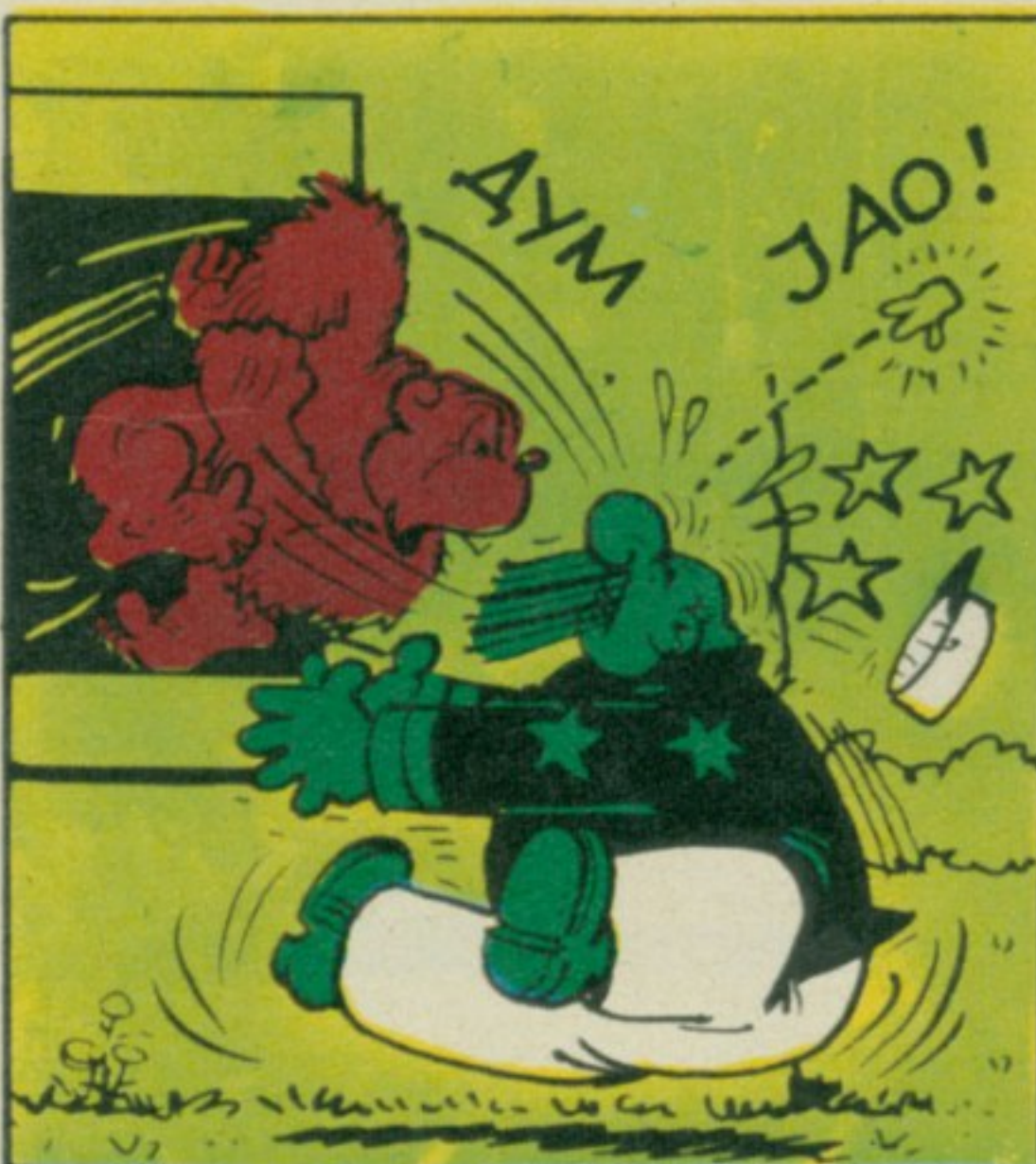
По причању
Владимира Недељковића
забележила Б. Јеремид

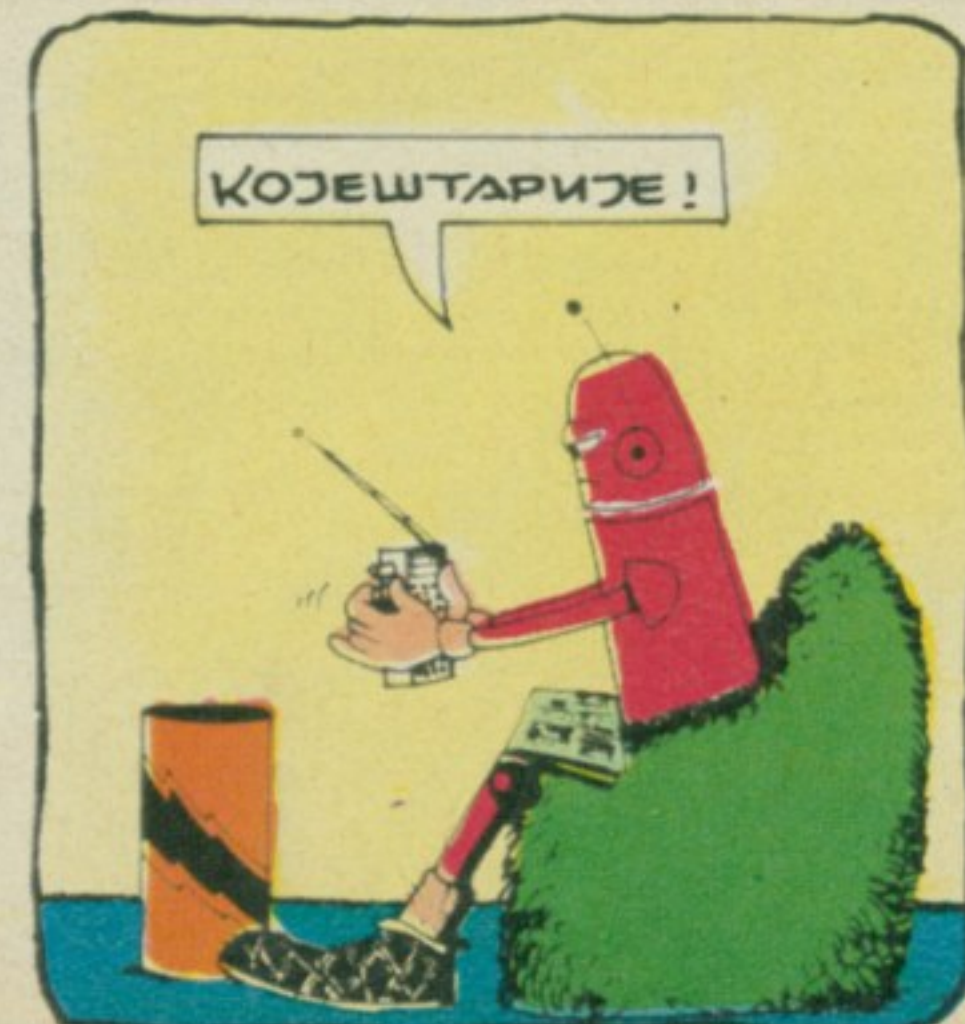
У колима је било као у рерни. С муком смо удисали зажарени ваздух.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФКО

ФЕНИМОР КУПЕР: ПИЛОТ

1780. ГОДИНА. У АМЕ-
РИЦИ ПОСТОЈИ СВЕ
ЈАЧА ТЕЖИНА ДА
СЕ ЗБАЦИ ЕНГЛЕ-
СКА КОЛОНИЈАЛ-
НА ВЛАСТ...

ГДЕ СУ МО-
ЈЕ НЕЋА-
КЕ, ПЕР-
КИНСЕ?

ИМАЈУ
ПОСЕТУ!

АХ, ДА! РЕКЛЕ СУ ДА ЋЕ ИМ
ДАНАС ДОКИ ДВА ПРИЈА-
ТЕЉА! ШТА МИСЛИШ О ЊИМА?

ДОБРИ СУ ТО
МЛАДИЋИ!

ХМ! ДА... ДА! САМО
РОЂЕНИ СУ ОВДЕ У
АМЕРИЦИ, А ЈА БИХ
ЖЕЛЕО ДА СЕ ОНЕ
УДАЈУ ЗА РОЂЕНЕ
ЕНГЛЕЗЕ!

НЕ МИСЛИШ ТО ВАЉ-
ДА ОЗБИЉНО, ВИ-
ЉЕМЕ?

АЛИ РАТ ПРОТИВ
ЕНГЛЕСИЈЕ ЈЕ НЕ-
ИЗБЕЖАН,
КАТАЛИНА!

ЕДВАРДЕ, МИС-
ЛИШ И ТИ ИСТО
КАО И ВИЉЕМ
?

ДА, СЕСИЛИЈА! АЛИ ПРЕ
НЕГО ШТО
СЕ ТО ДОГО-
ДИ, МОРАМО
СЕ ВЕНЧАТИ!

ШИРЕ СЕ ГЛАСИНЕ О РАТУ! БО-
ЈИМ СЕ ЗА КАТАЛИНУ И СЕСИ-
ЛИЈУ! ЗАТО САМ ОДЛУЧИО ДА
СЕ ВРАТИМО У
ЕНГЛЕСКУ!

ОБЕКАО САМ
ЊИХОВОМ ОЦУ, КАД
ЈЕ УМИРАО, ДА
ЋУ СЕ БРИНУ-
ТИ О
ЊИ-
МА
?

УСКОРО ЈЕ ДОШЛО ДО ПОБУНА
У СВИМ ЕНГЛЕСКИМ КОЛОНИЈА-
МА У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ...

ХОЋЕМО
НЕЗАВИ-
СНОСТ!

ЖИВЕЛА
СЛОБОДА!

ДОЛЕ
ЕНГЛЕ-
СКА!

ПОБУНА ЈЕ ПРЕРАСЛА У РАТ ЗА НЕЗАВИ-
СНОСТ АМЕРИЈЕ...

ПАЛИ!

БУИМ!

АМЕРИКА СЕ ПОДЕЛИЛА НА ДВА ДЕЛА: ЈЕД-
НИ СУ СЕ БОРИЛИ ЗА ЕНГЛЕСКУ, СВОЈУ СТАРУ
ПОСТОЈБИНУ...

ЗБОГОМ, МАЈКО! ХРАБРО
ЋЕМО СЕ БОРИТИ ПРОТИВ
ПОБУЊЕНИКА!

...А ДРУГИ ЗА ЕКОНОМСКУ И ПОЛИТИЧКУ САМО-
СТАЛНОСТ АМЕРИКЕ...

ЗБОГОМ, МАЈКО! НАША СТВАР
ЈЕ ПРАВЕДНА И ЗАТО
ЋЕМО ПОБЕДИТИ!

ПУКОВНИК ХАУАРД, КАТАЛИНИН И
СЕСИЛИЈИН СТРИЦ, ОДМАХ ЈЕ
КРЕНУО ЗА ЕНГЛЕСКУ...

НЕ ТУГУЈТЕ! ВРАТИЋЕМО СЕ
ЧИМ СЕ РАТ ЗАВРШИ!

КО ЗНА ДА ЛИ
ЋУ ИКАДА
ВИДЕТИ ВИ-
ЉЕМА!

А ЈА ЕДВАРДА!
ОНИ СЕ БОРЕ
ПРОТИВ ЕН-
ГЛЕСКЕ!

РАТ ЈЕ У ЈЕКУ. ЈЕДНОГ ДА-
НА У АМЕРИЧКОМ СЕНАТУ...

ЈЕСТЕ ЛИ СИ-
ГУРНИ У ТО,
КОМАНДАН-
ТЕ?

ДА! САМО
ЊИХ ДВОЈИ-
ЦА МОГУ ДА
ОБАВЕ ТАЈ
ОПАСНИ ЗА-
ДАТАК!

У ЕНГЛЕСКОЈ ТРЕБА
ДА ДОБИЈУ ПЛАН БУ-
ДУЋИХ ОПЕРАЦИЈА
НАШЕГ НЕПРИЈА-
ТЕЉА!

У РЕДУ! УВЕДИТЕ ИХ! АЛИ СВУ ОД-
ГОВОРНОСТ СНОСИТЕ ВИ!

РАЗУМЕМ,
СЕНАТОРЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ПОРУЧНИЦИ
ВИЉЕМ БАРН-
СТЕЈБЛИ И ЕД-
ВАРД ГРИФИТ!

СВА УПУТСТВА СТЕ
ВЕЋ ДОБИЛИ! ДОШ
САМО ДА ВАМ КА-
ЖЕМ ДА ЋЕ ЗАПО-
ВЕДНИК ОРЕГАТЕ
БИТИ ПОРУЧ-
НИК ВИЉЕМ

СУТРАДАН У
ЗОРУ...

ПРЕД НАМА ЈЕ
ОПАСАН ЗАДА-
ТАК, ВИЉЕМЕ!

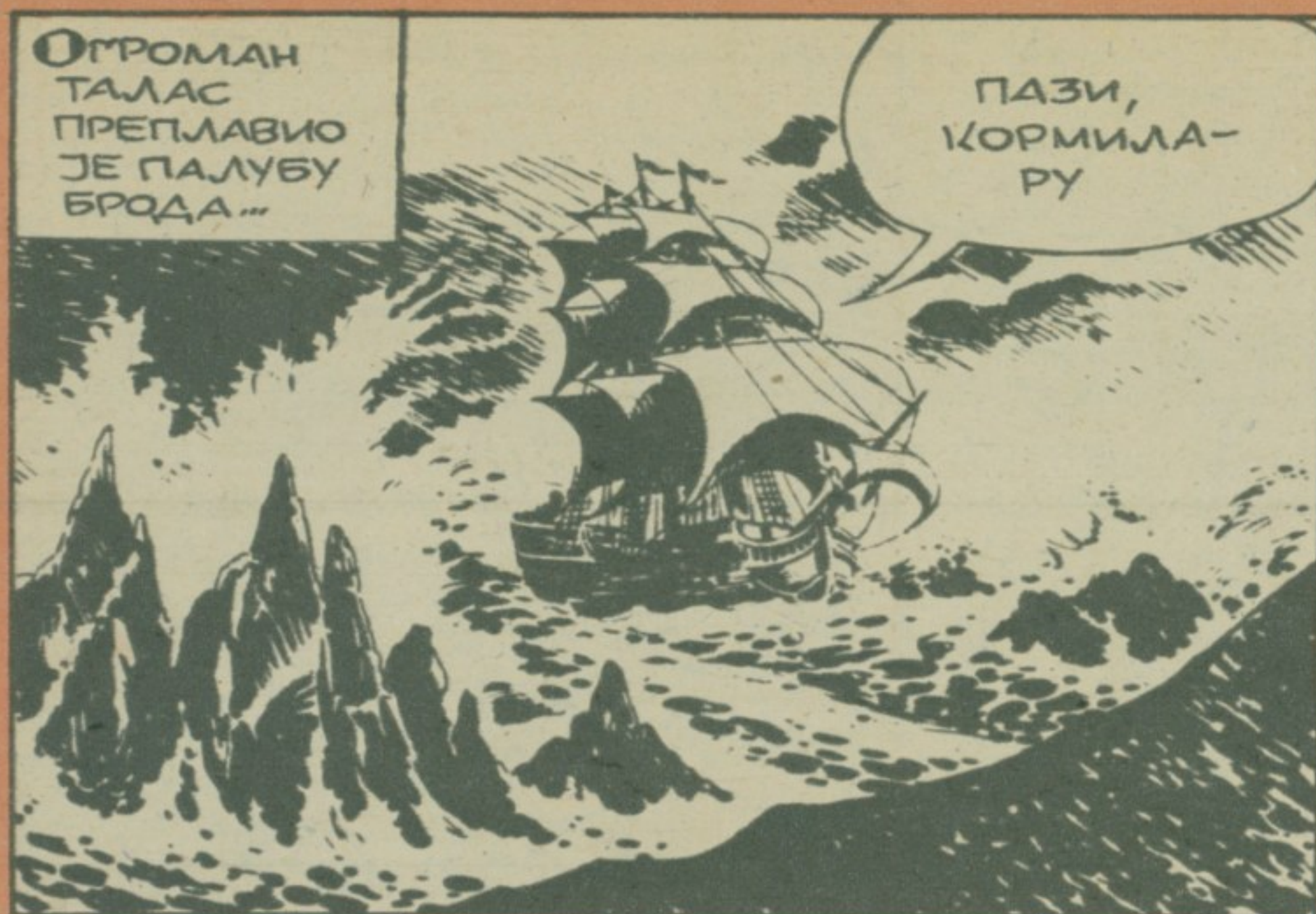

И ВРЛО МАЛИ ИЗГЛЕДИ
ДА СЕ ЖИВИ ВРАТИМО!

ДА,
ЕДВАР-
ДЕ!

ОГРОМАН
ТАЛАС
ПРЕПЛАВИО
ЈЕ ПАЛУБУ
БРОДА...

ПАЗИ,
КОРМИЛА-
РУ

ОКРЕНИ
БРОД!

НИКАДА СЕ
НЕЋЕМО
ИЗВУЋИ
ОДАВДЕ!

ПРОПА-
ЛИ
СМО!

ИДЕМО
ПРАВО
НА СТЕНЕ!

ШТА ДА РА-
ДИМО, КО-
ФИНЕ?

УФ! ДВАДЕСЕТ
ГОДИНА САМ ВО-
ЂА ПАЛУБЕ, АЛИ
ОВАКВУ БУРУ ЈОШ
НИСАМ ДОЖИВЕО!

ОДЈЕДНОМ СУ СВИ ЗАНЕМЕЛИ...

ОДАКЛЕ ЈЕ
ИЗРОНИО...

...ОВАЈ
ЧОВЕК?

ИЗ МОРА, ПРИЈА-
ТЕЉИ!

ЕДВАРД ЈЕ ТАДА
УГЛЕДАО...

СИГУРНО
ЈЕ ДОШАО
ОВИМ ЧАМ-
ЦЕМ!

ЈА САМ ПИЛОТ ГРЕЈ...
ПОМОЋИ ЋУ ВАМ ДА СЕ
ИЗВУЧЕТЕ ОДАВДЕ!

АЛИ,
КАКО?

ЗА ТО ВРЕМЕ ВИЉЕМ СЕ ВЕК
ИСКРЦАО НА ОБАЛУ...

ОСТАНИТЕ ТУ! САМ ЋУ ПОЋИ
ДА СЕ САСТАНЕМ СО СОБОМ
КОЈА ЋЕ МИ УРУЧИТИ
ДОКУМЕНТА!

НИЈЕ МОГАО НИ ДА ПРЕТ-
ПОСТАВИ КАКВО ГА ИЗНЕ-
НАЂЕЊЕ ОЧЕКУЈЕ...

ЕНО ГА!

УБРЗО СЕ ПОЈАВИО ВИЉЕМ И ОБАВЕСТИО ЕДВАРДА О СВЕМУ...

ЖИВЕ НЕДАЛЕКО ОДАВДЕ!
УРА!

НЕЋЕ СЕ ВРАТИТИ
У АМЕРИКУ ДОК СЕ РАТ
НЕ ЗАВРШИ!

А НЕ! ОНЕ ЋЕ ПОЋИ
С НАМА! ИДЕМО
ОДМАХ ПО њИХ!

ТО САМ
И ЈА
ХТЕО
ДАТИ
ПРЕДЛОЖИМ!

ИЗВИНИТЕ, КАПЕТАНЕ! НАЛАЗИМО СЕ НА ОТВОРЕНОМ МОРУ И ЕНГЛЕЗИ НАС МОГУ ЛАКО ОТКРИТИ!

У ПРАВУ ЈЕ!
УСИДРИМО СЕ НЕГДЕ
БЛИЖЕ ОБАЛИ!

ТЕШКО ДА БИСМО
УСПЕЛИ ДА ИМ СЕ
ОДАВДЕ ОДУПРЕМО!

ЈА ЋУ ВАС
ОДВЕСТИ
ДО ЈЕДНОГ
ЗАЛИВА!

СЛАЖЕМО СЕ,
ПРЕЗ, АЛИ
ЗАШТО НАМ
ПОМАЖЕШ?
ДА НИСИ
АМЕРИКАНАЦ?

НЕ! ЦЕО
СВЕТ ЈЕ
МОЈ!

НЕОБИЧАН
НЕКИ
ЧОВЕК!

РАТ КАСНИЈЕ НАШЛИ СУ СЕ У МАЛОМ СКРИВЕНОМ ЗАЛИВУ...

НЕКО СВЕ ОВО ПОСМАТРА...

КАПЕТАН КЛИФ
ЋЕ МИ ДОБРО ПЛАТИТИ
ЗА ОВО ОБАВЕШТЕЊЕ!

НЕПРИЈАТЕЉСКИ
БРОД СЕ УСУДИО ДА
ПРИЂЕ НАШОЈ ОБАЛИ!

ЧЛОВЕЧУЉАК СЕ УПУТИО
КА ТВРЂАВИ У БЛИЗИ-
НИ ЗАРМУТА ...

НОСИМ ВАЖНУ ВЕСТ
ЗА КАПЕТАНА
КЛИФА!

РАЗГОВОР КОЈИ ЈЕ КАПЕТАН
ВОДИО СА СВОЈИМ ПРИЈАТЕ-
ЉИМА ИЗНЕНАДА ЈЕ ПРЕКИНУТ ...

ВАШ ДОУШНИК ЖЕЛИ ДА ВАС ВИДИ!

ШТА ХОЋЕ
ТАЈ МАЛИ?

ОВО ЈЕ КИТ ДИЛОН, МЛАДИК КОЈИ ЋЕ СЕ ОЖЕ-
НИТИ МОЈОМ НЕЋА-
КОМ КАТАЛИНОМ,
КАПЕТАНЕ!

ЈА САМ ЗАИСТА ПОЧАС-
ТВОВАН, ПУКОВНИЧЕ
ХАУАР-
ДЕ!

КАТАЛИНА ЈЕ ВОЛЕЛА
ЈЕДНОГ МЛАДИКА У АМЕРИ-
ЦИ, АЛИ ЈА САМ БИО ПРО-
ТИВ ТОГА
ДА СЕ ОНИ
УЗМУ ЈЕР
ОН НИЈЕ
ПРАВИ
ЕНГЛЕЗ
КАО ГОС-
ПОДИН
КИТ!

УШАО ЈЕ
ДОУШНИК ...

КАКО СУ УСПЕЛИ ДА СЕ ПРИ-
БЛИЖЕ НАШОЈ ОБАЛИ? ГДЕ
СТЕ ИХ ВИДЕЛИ?

ЈУЖНО ОД
ЗАРМУТА!

ПОШАЉИТЕ ПЕТ ЈЕДРЕ-
ЊАКА НА ЊИХ!

А ТИ БЕШ
ЗА ОВО ОБА-
ВЕШТЕЊЕ ДО-
БИТИ ЈЕДАН
ПЕНИ И БОЦУ
РУМА?

ЗА ТО ВРЕМЕ НА АМЕРИЧ-
КОЈ ФРЕГАТИ ...

ЗАРМУТ СЕ НАЛАЗИ СЕВЕРНО
ОДАВДЕ! КРЕЋЕМО ОДМАХ,
ЕДВАРДЕ!

ЗАБОРАВЉАШ ДА
СМО НА НЕПРИЈАТЕЉ-
СКОЈ ТЕРИТОРИЈИ И ДА НЕ
СМЕМО ДА СЕ ПОЈАВИМО У УНИ-
ФОРМИ!

ПРЕРУШИЋЕМО СЕ У ТОР-
БАРЕ! САМО ДА ИХ УБЕ-
ДИМО ДА КРЕНУ СА
НАМА!

УРА! СЕ-
СИЛИЈА И ЈА
ЋЕМО СЕ ОДМАХ
ВЕНЧАТИ!

ПИЈМО
У ТО
ИМЕ!

И У СРЕЋАН
ЗАВРШЕТАК НА-
ШЕГ ПОДУХВА-
ТА!

И ПРЕ НЕГО ШТО ЋЕ НАПУСТИТИ БРОД...

ГРЕЈ, АКО СЕ НЕШТО ДОГОДИ У НАШЕМ ОДСУСТВУ, СЛУШАЋЕТЕ НАРЕЂЕЊА ВОЂЕ ПАЛУБЕ КОФИНА!

СВЕ ЋЕ БИТИ У РЕДУ! НЕ БРИНИТЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ ПРИБЛИЖИЛИ СУ СЕ ОБАЛИ...

САКРИЋЕМО ЧАМАЦ ОВДЕ!

УМИРЕМ ОД ЖЕЉЕ ДА ВИДИМ СЕСИЛИЈУ!

НАПРЕД! ШТО ОКЛЕВАШ?

ХМ! НЕ ЗНАМ! АЛИ ИМАМ НЕКО ЛОШЕ ПРЕДОСЕЋАЊЕ!

НЕ БОЈИШ СЕ ВАЉДА?

БОЈИМ СЕ ДА ЗАДАТАК КОЈИ НАМ ЈЕ ПОВЕРЕН НЕ ОБАВИМО КАО ШТО ТРЕБА ЗБОГ НАШЕ ЛИЧНЕ СТВАРИ!

НЕ БРИНИ! СВЕ ЋЕ БИТИ ДОБРО!

ПСТ! СЛЕДИМО ИХ!

УСКОРО ЈЕ СВАНУЛО...

СТИГЛИ СМО!

ОДМОРИЋЕМО СЕ МАЛО ПРЕ НЕГО ШТО УЋЕМО У ГРАД! А ОНДА ЋЕМО ПОКИ ОД КУЋЕ ДО КУЋЕ ДОК НЕ ПРОНАЂЕМО СЕСИЛИЈУ И КАТАЛИНУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ГРАДУ...

ЖАО МИ ЈЕ ШТО ВАС ОВАКО РАНО УЗНЕМРАВАМ! МОРАМ ДА ГОВОРИМ С ПУКОВНИКОМ ХАУАРДОМ!

АЛИ, ОН ЈОШ СПАВА!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО, КАПЕТАНЕ КЛИФ?

ЈОШ НИШТА! МИСЛИО САМ ДА МОЖДА НИСТЕ НЕШТО САЗНАЛИ О ТИМ ПРОКЛЕТНИЦИМА КОЈИ СУ СЕ УСУДИЛИ ДА УЋУ У НАШУ ЗЕМЉУ!

НЕ, НИСАМ... АЛИ УЋИТЕ
ДА ПОПИЈЕМО ЧАЈ!

ЦЕЛЕ НОЋИ НИСАМ ОКАСЛО-
ПИО ОЧЕКУЈУЋИ ВЕСТИ ОД
СВОЈИХ ЛУДИ!

УХВАТИТЕ
ИХ ОНИ! НЕ
БРИНИ-
ТЕ!

МАЛО
КАСНИЈЕ...

НАВАЛИ
НАРОДЕ!

ПРОДАЈЕМО
ОГРЛИЦЕ И ДРА-
ГО КАМЕЊЕ!

ЈЕСТЕ ЛИ ЧУЛИ, КАПЕТАНЕ?
МОГАО БИХ НЕШТО ДА КУ-
ПИМ СЕСИЛИЗИ И КАТА-
ЛИНИ!

НАВАЛИ
НАРОДЕ!

ПИХ! ПРЉАВИ
ТОРБАРИ!

ГОСПОДИН
КИТ!

УЋИТЕ, УЋИТЕ! ЈЕСТЕ ЛИ
ВИДЕЛИ НЕКЕ ТОРБАРЕ ИСПРЕД
КУКЕ? КУПИО БИХ НЕШТО СВО-
ЈИМ НЕБАКАМА!

МИСЛИТЕ ЛИ ВИ ТО
ОЗБИЉНО? НЕ ПОД-
НОСИМ ТЕ ЛУДЕ,
АЛИ АКО ВИ
ТО ЖЕЛИ-
ТЕ, КУПИ-
ЋУ И ЈА-
НЕШТО!

УВЕДИТЕ ИХ!

ХЕЈ! ДОБИ-
ТЕ ОВАМО
?

НЕ БИО ЈА ЕД-
ВАРД АКО ОНО
НИЈЕ ПУКОВНИК
ХАУАРД!

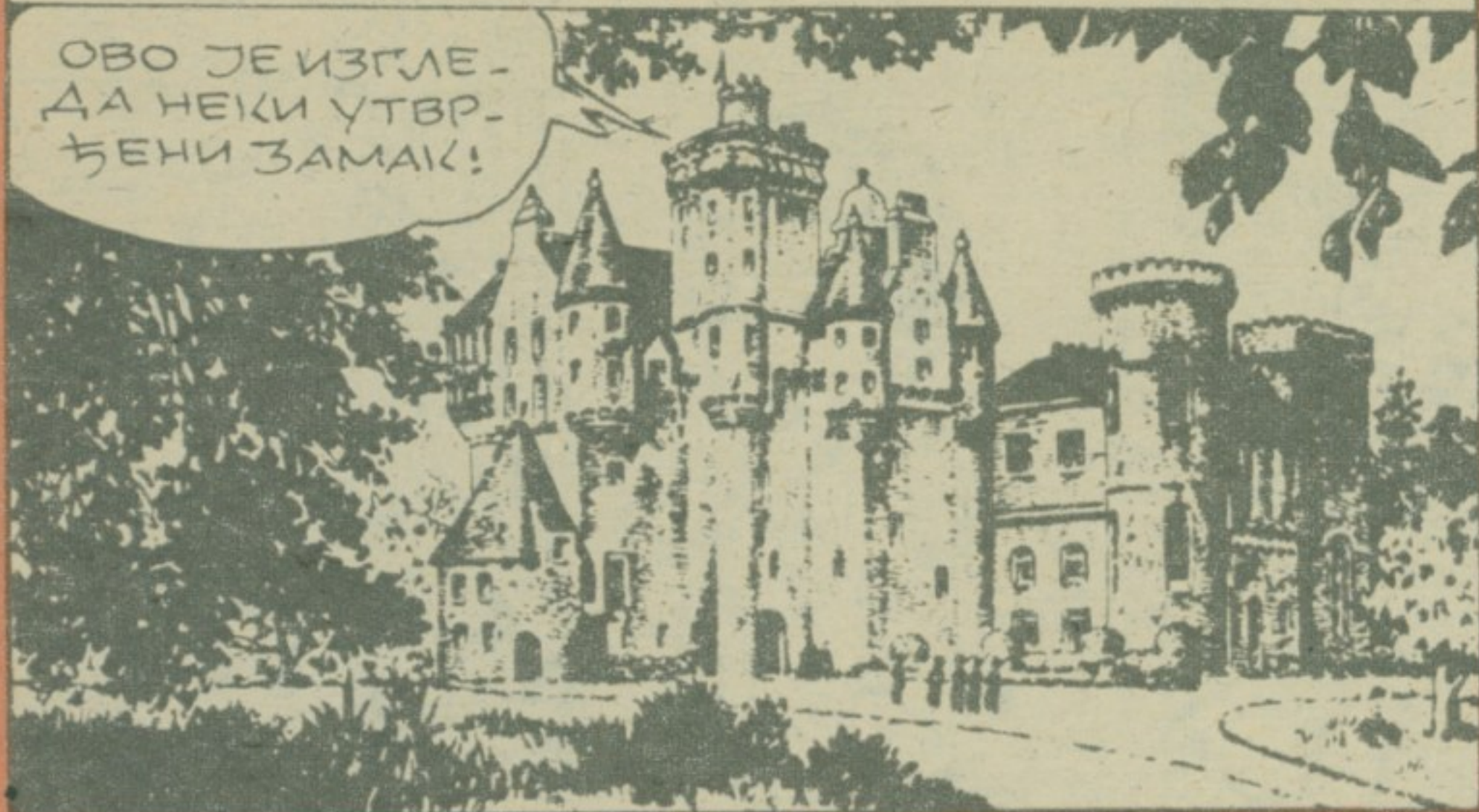
УРА! БРЗО СМО
ИХ ПРОНАШЛИ!

МАЛО КАСНИЈЕ ВИЉЕМ И ЕДВАРД НАШЛИ
СУ СЕ У ТАМНИЦИ...

ОВО ЈЕ ИЗГЛЕ-
ДА НЕКИ УТВР-
ЂЕНИ ЗАМАК!

КАД САМО ПОМИСЛИМ ДА ОНАЈ БЕД-
НИК ХОЋЕ ДА СЕ ОЖЕНИ
МОЈОМ КАТАЛИНОМ!

ФРЕГАТА
ЋЕ МОРАТИ ДА
ОТПЛОВИ БЕЗ НАС!

ВАЖНО ЈЕ САМО ДА
ПЛАН БУДУЋИХ БОРБИ
НАШЕГ НЕПРИЈАТЕЉА
СТИГНЕ У АМЕРИКУ!

А У КУЋИ ПУКОВНИКА ХАУАРДА...

...И ЗНАЈТЕ ДА СЕ НИКАДА НЕЋУ
УДАТИ ЗА ДИЛОНА!
ЈА ВОЛИМ ВИ-
ЉЕМА!

КАТАЛИНА!

А ЈА ЋУ СЕ УДАТИ СА-
МО ЗА ЕДВАРДА!

ЗАР ЈОШ
НИСТЕ СХВА-
ТИЛЕ ДА СУ
ОНИ БУН-
ТОВНИ-
ЦИ?

ОНИ СЕ БОРЕ
ЗА НЕЗАВИСНОСТ
АМЕРИКЕ И НИСУ
БУНТОВНИЦИ
ВЕК ХЕРО-
ЈИ!

СТРИЦ НЕЋЕ НИ ПРСТОМ
МРДНУТИ ДА ИХ
СПАСЕ!

МОРАЋЕМО
САМЕ НЕШ-
ТО ДА
УЧИНИМО!
ИМАМ
ИДЕ-
ЈУ...

ЗА ТО ВРЕМЕ ЕНГЛЕСКЕ ГАЛИЈЕ ТРАГАЈУ ЗА
АМЕРИЧКОМ ФРЕГАТОМ...

НИ ТРАГА ОД НЕПРИЈАТЕЉ-
СКОГ БРОДА!

НИСУ МОГЛИ ТЕК ТАКО
ДА НЕСТАНУ! ВЕРУЈЕМ ДА СЕ
СКРИВАЈУ У НЕКОЈ УВАЛИ!

И ЗАИСТА...

СИГУРНО
ИМ СЕ НЕШ-
ТО ДОГО-
ДИЛО!

У ПРАВУ СТЕ, ПРЕЈ!
ТРЕБАЛО ЈЕ ВЕЋ
ДА СЕ ВРАТЕ!

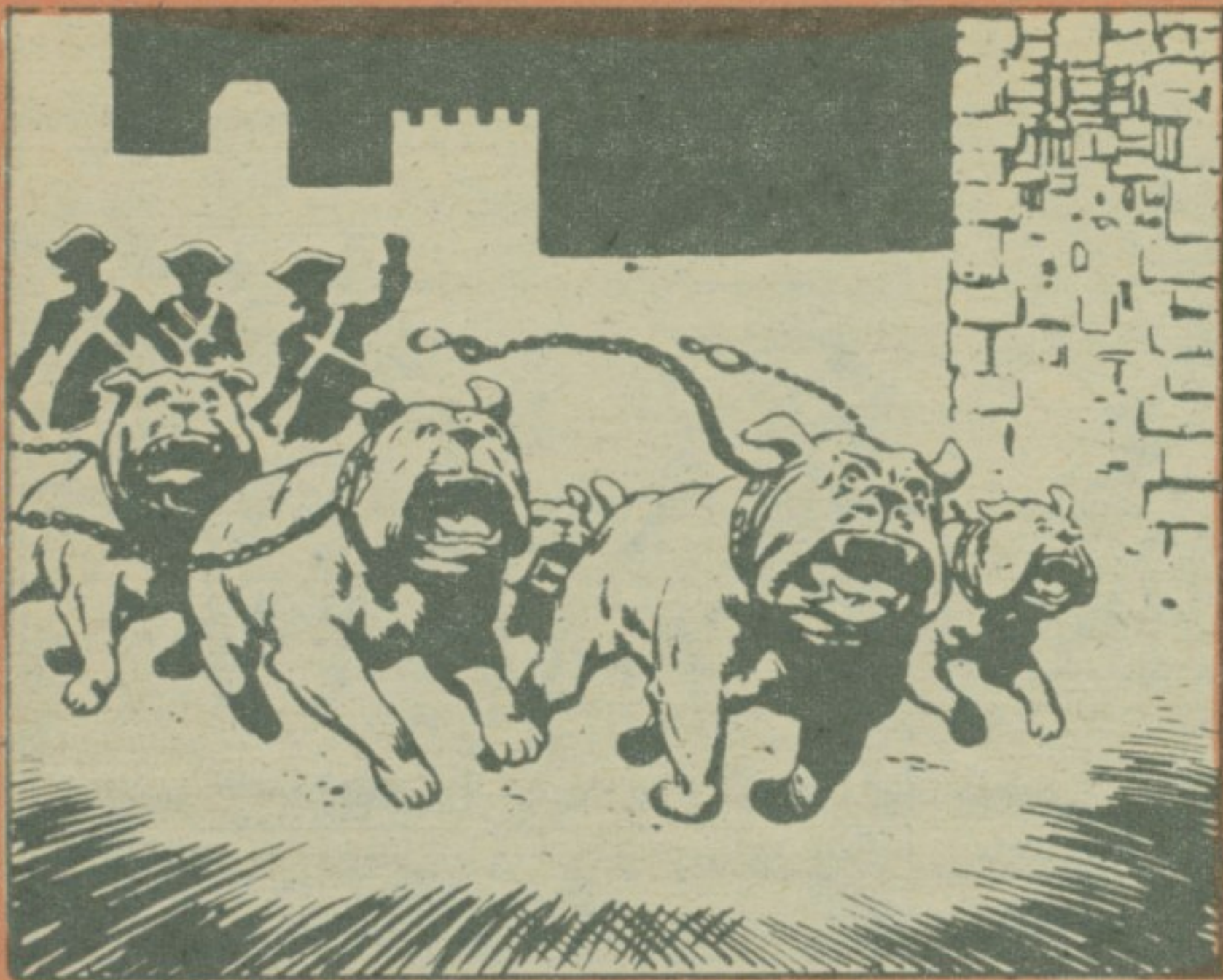
ПОЋИ ЋУ
ДА ИХ ПО-
ТРАЖИМ!

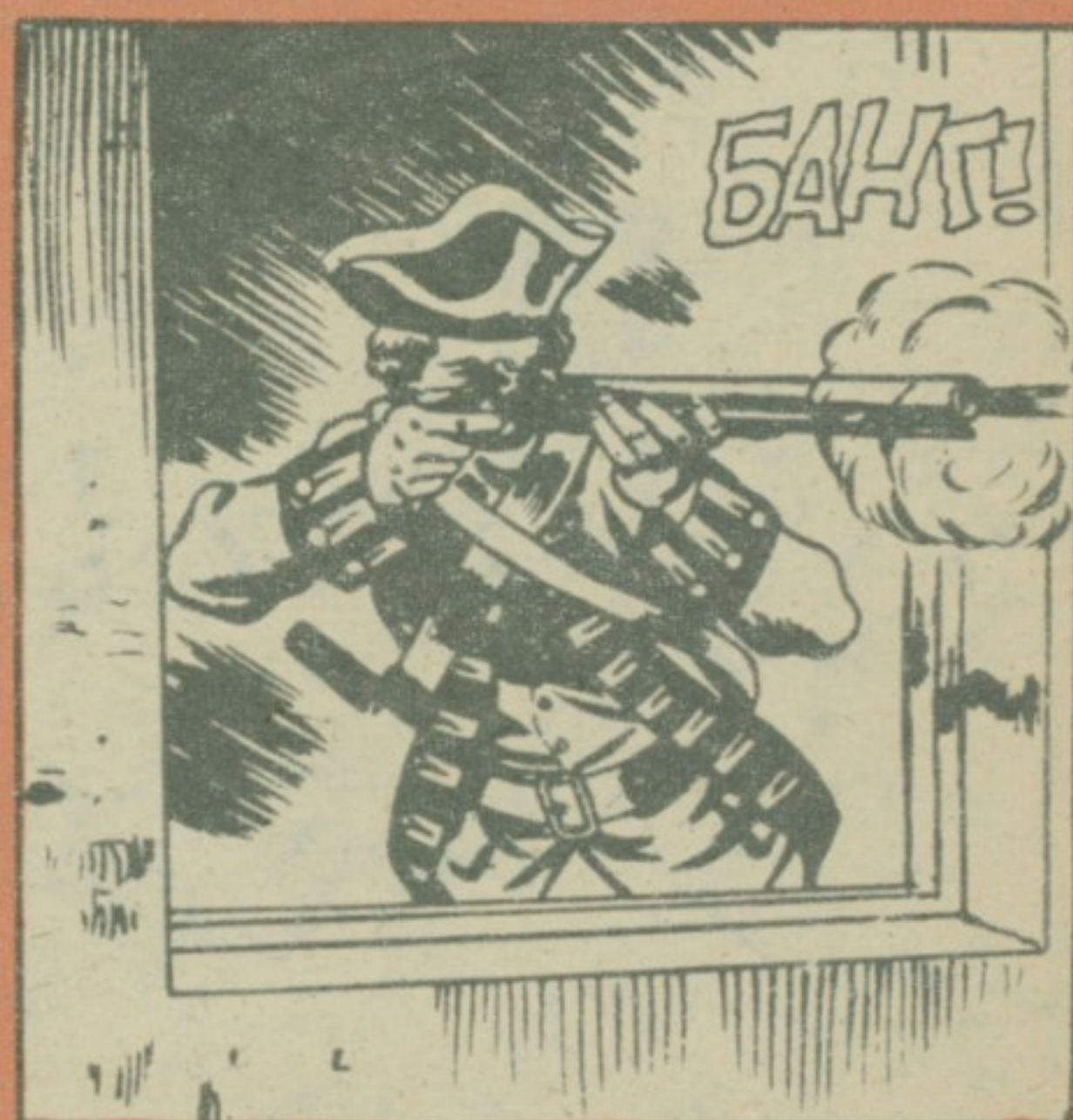

СМИРИТЕ СЕ, КОФИ-
НЕ! НЕБЕ СЕ УСУДИ-
ТИ ДА НАС ПРАТЕ!

АЛИ РАЗБИЋЕМО
СЕ О ОНЕ СТЕ-
НЕ!

ВЕШТИ ПИЛОТ УСПЕО ЈЕ ДА СПРОВЕДЕ
БРОД КРАЈ ПОДВОДНИХ СТЕНА...

ШТА САД КА-
ЖЕТЕ, КОФИ-
НЕ!

ЗАИСТА НЕВЕРО-
ВАТНО! ШТА ЋЕМО
С ПОРУЧНИЦИМА
ЕДВАРДОМ И
ВИЉЕМОМ?

САЧЕКАЋЕМО
ДА СЕ
ВРАТЕ!

У ТОМ
ТРЕНУТКУ...

ГЛЕ-
ДАЈТЕ!
НАША ФРЕ-
ГАТА!

КАКО ДА СТИ-
ГНЕМО ДО
ЊЕ?

УБРЗО СЕ ПОЈАВИЛА И ПОТЕРА!
СТИГЛИ СУ
НАС!

ШТА ЋЕ-
МО САД?

ЕНО
ИХ!

НЕ СМЕЈУ
НАМ
УМАЊИ!

НАШИ
СУ!

ОВО ЈЕ ЈЕ-
ДИНИ
ИЗЛАЗ!

АЛИ ЈА
НЕ ЗНАМ
ДА ПЛИ-
ВАМ!

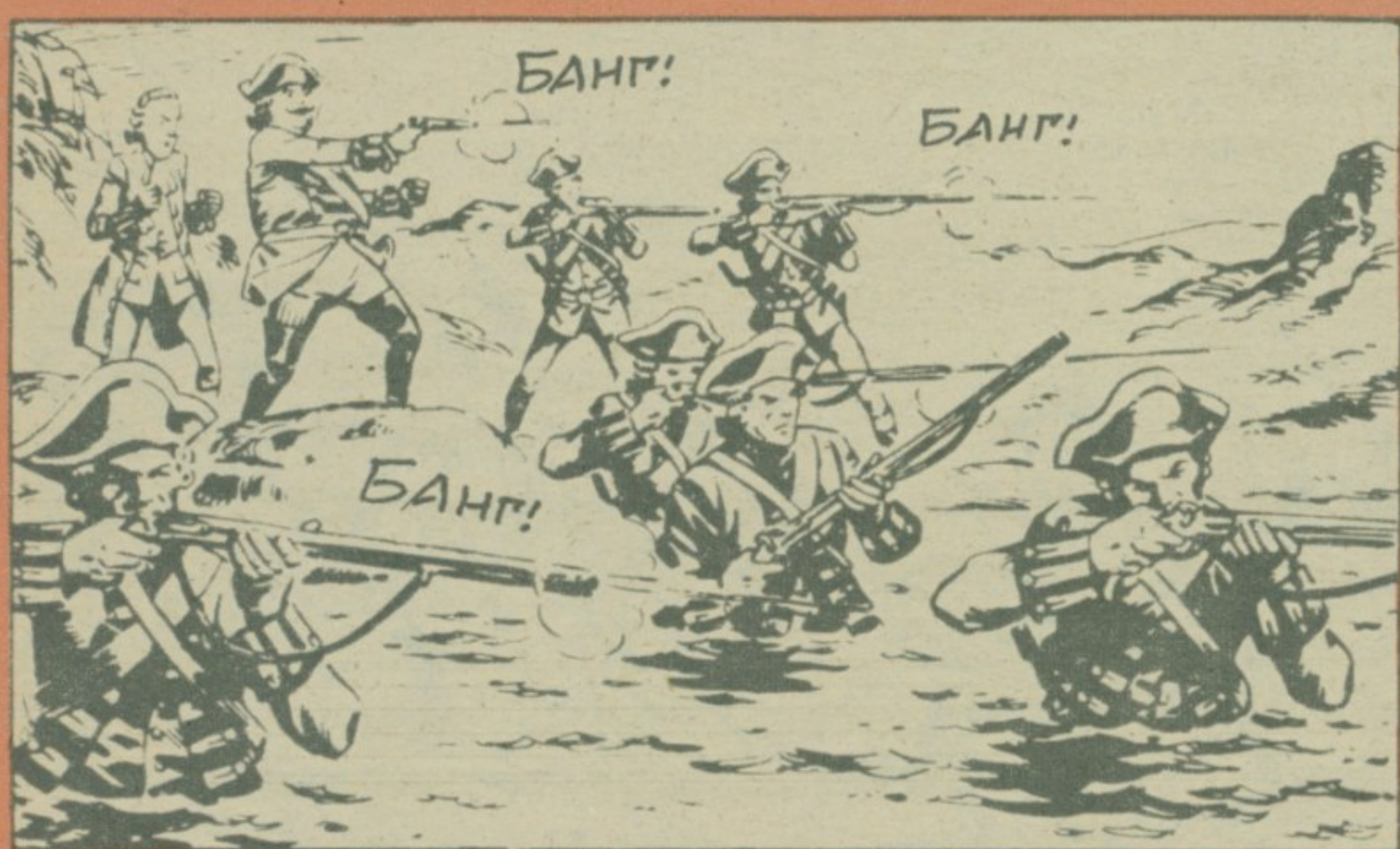
ПУЦАЈТЕ! ПУЦАЈТЕ!

УХВАТИТЕ СЕ ЗА
МЕНЕ, ПУКОВНИ-
ЦЕ!

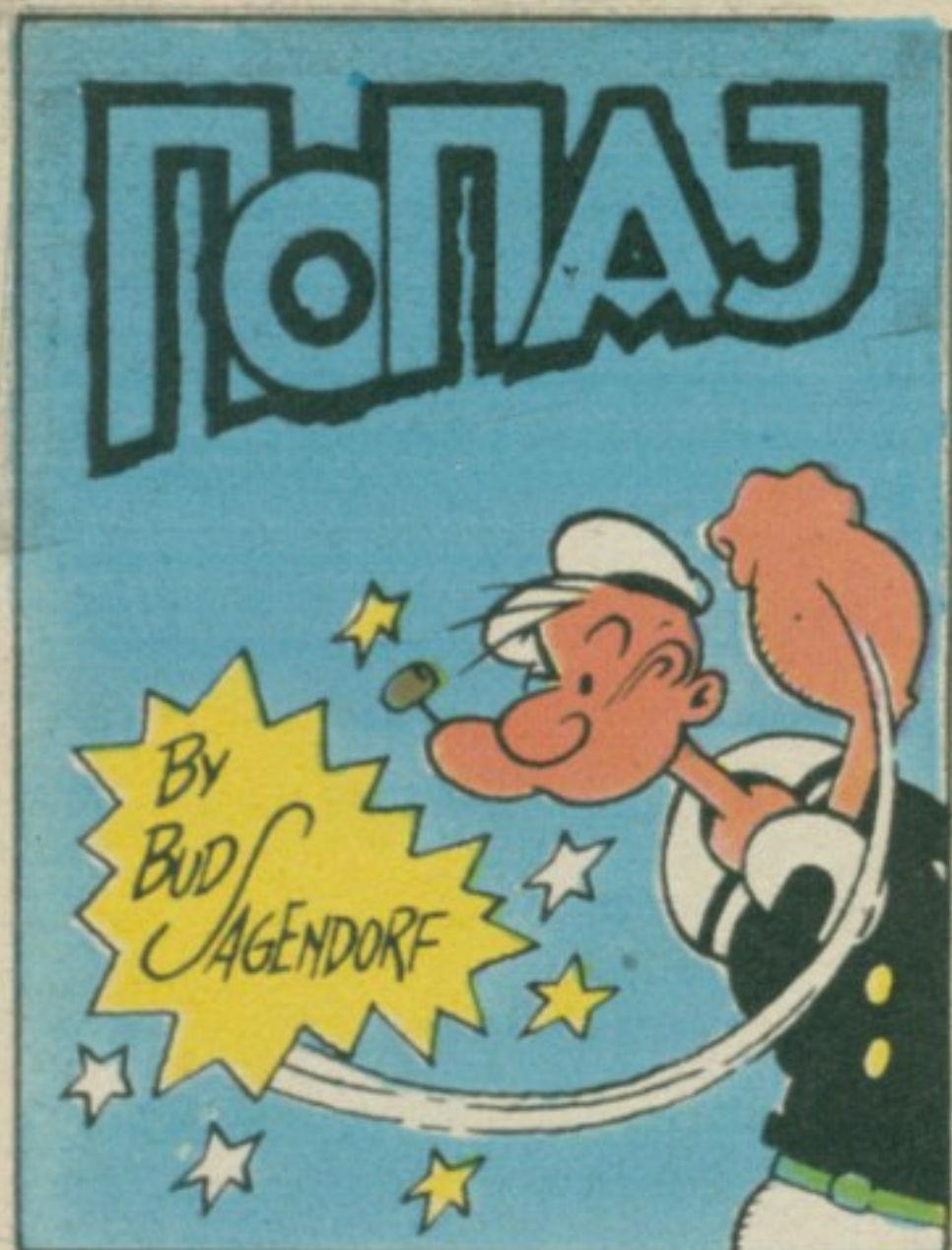
НЕ! ОСТАВИТЕ
МЕ ОВДЕ! ВАЖНО
ЈЕ ДА СЕ ВИ
СПАСЕТЕ!

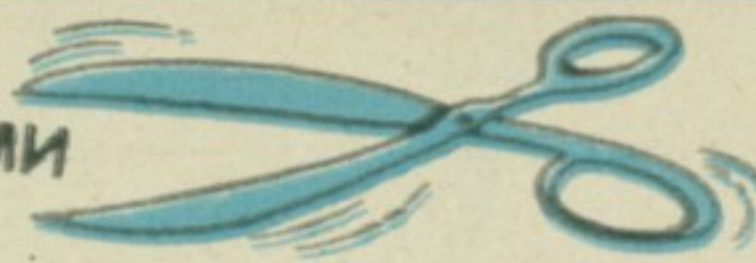

НАПРАВИТЕ САМИ

КУТАК
ЗА ДЕВОЉИЦЕ

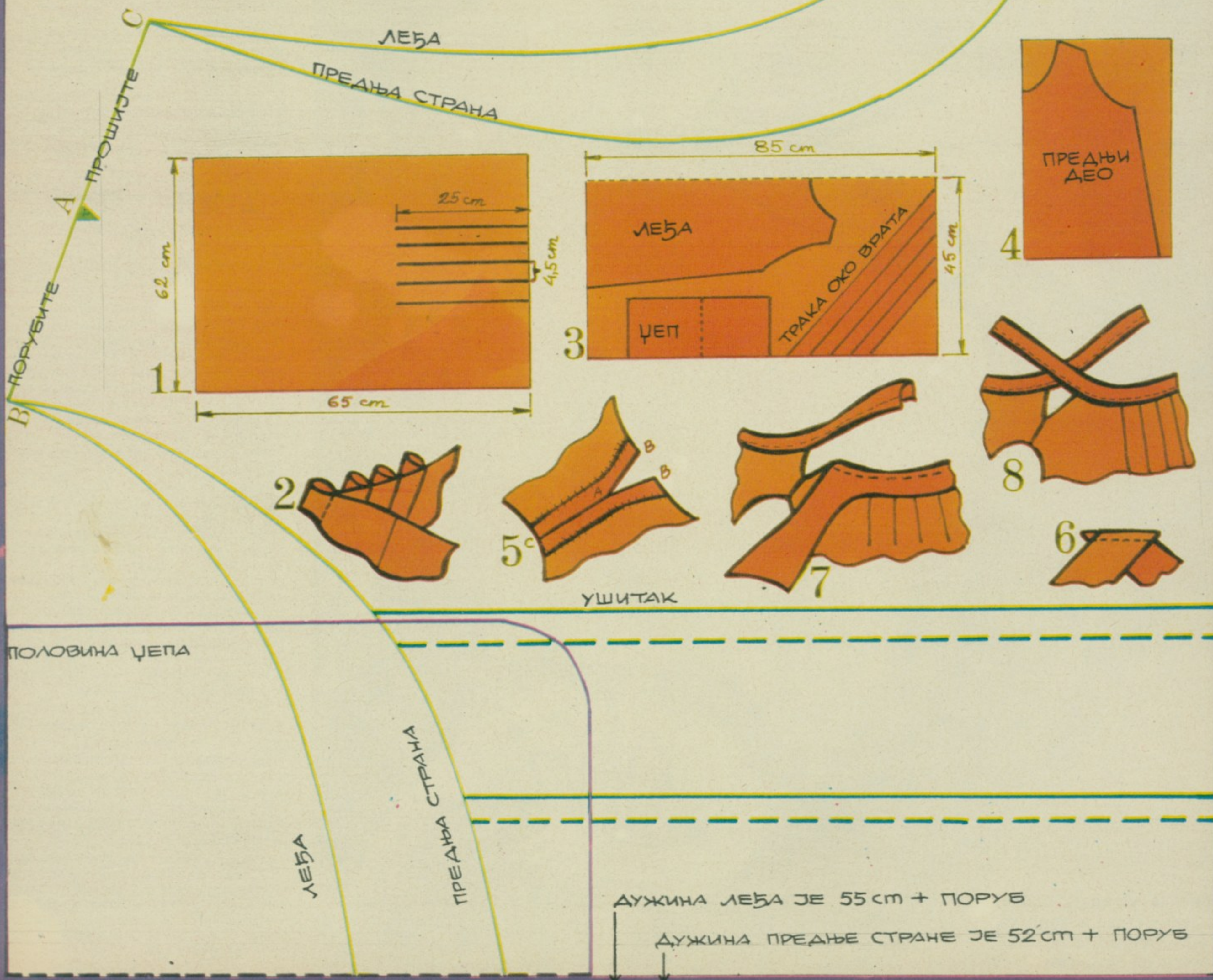
БЛУЗА-ТУНИКА

Блузе-тунике не само да су данас модерне већ и веома практичне. Јер, зависно од материјала, могу се носити и лети и зими. Лети од тањег материјала преко панталона или шортса, зими од фланела или жерсеја, преко џемпера и панталона. Наш крој одговара девојчицама од 14 до 16 година. Крој за једну половину леђа обележен је светлозеленом линијом, тамнозеленом половина предњег дела, а половина џепа љубичастом. На цртежу 1 дато је колико вам материјала треба за предњи део (62 × 65 цм). На средини материјала повуците кредом пет црта као што видите на цртежу 3, па на тим местима направите ушитке дубоке пола сантиметра (црт. 2). За леђа вам је потребан комад материјала величине 85 × 76 цм, који ћете пресавити по ширини на 45-ом сантиметру па кроји-

ти према шеми (црт. 3). Пазите, тканина треба да буде пресавијена тако да се леђа искроје из једног комада. Комад тканине са цртежа 1 са већ направљеним ушцима пресавијте напола и скројте предњи део као што видите на цртежу 4. Део између А и С прошијте на раменима а између А и В само порубите као што видите на цртежу 5. Траке које видите на цртежу 3 изнастављајте тако да буду као на цртежу 6, па тим тракама опшијте око врата као на цртежима 7 и 8. На раменима траке треба да буду мале дужине да бисте их могли везати у машину. Готову блузу видите на цртежу 9. Уколико блузу правите од једнобојног материјала извезите ланчић — бодом неки украс, на пример мачку, зеца, куче или цветић, тако као да вири из џепа.

ЦЕЛА
ДУЖИНА
ЈЕ
42 см.

Ферис је угледао Коцоа
иза једне стене и појурио
за њим. Желео је по сва-
ку цену да га улови.

Лов — јер на то се наша потрага свела — почео је у јутро 24. јуна 1971. године. Из обласног затвора телефонирали су ми да је побегао двадесет једногодишњи затвореник по имену Еди Коцо. Командир затворске страже Џо Грили рекао ми је да је Коцо умакао једним од затворских камиона и да је последњи пут виђен како се ауто-путем креће на север, према граници Калифорније и Орегона. Грили је већ наредио да се недалеко од границе подигне баријада како би Коцоа спречио да напусти Калифорнију. Али, ја сам Индијанца познавао боље и могао сам да се опкладим да ће скренути с ауто-пута још пре нешто што није на препреку.

— Дакле, шерифе — упитао ме је Грили — хоћете ли нешто предузети?

Пошто је до бекства дошло у мом округу, дужност ми је налагала да кренем у потеру. Али, познајући Коцоа, помало сам се устезао, био је то добар момак. Ипак, рекао сам Грилију да ћу одмах преузети ствар.

Треба да објасним да Коцо није никакав злочинац. Овај чистокрвни Индијанац из племена Модока остао је сироче у шеснаестој години и отада се неколико пута нашао пред судом за малолетнике — оптуживан је за туче које је најчешће заметао због увреда на рачун свог индијанског порекла. Последњи пут су га са неколицином другова ухватили у украденом аутомобилу. На суђењу је упорно тврдио како је веровао да кола припадају неком од његових пријатеља, али је судија закључио да неће бити згорег ако мало одлежи у затвору. Огорчени Коцо није крио да ће улучити прву прилику да побегне.

ДУХОВИ ПЛЕМЕНА МОДОКА

Кад сам чуо да је испунио своју претњу, сместа сам знао где да га тражим: у пространом стеновитом подручју вулканског порекла званом Лава Бедс, на самој граници мог округа. У старим временима, док је лутало овим делом Калифорније, племе Модока веровало је да у тим вулканским стенама бораве духови њихових предака.

Убрзо се показало да сам у праву. Чим сам стигао у затвор, Грили ми је саопштио да је украдени камион нађен напуштен на једној од уских прашњавих стаза које воде у Лава Бедс. Већ је послат хеликоптер да претражи околину, али је предео био под маглом те сам сумњао да ће нешто постићи. У међувремену група затворских стражара била је спремна на покрет. Међу њима налазио се и Ферис који ми се већ на први поглед није допао.

— Само да ми тај жутокљунац допадне шака! — чуо сам где говори једном стражару.

Од Грилија сам сазнао зашто је толико бесан: био је на дужности у возном парку када је Коцо украо камион и до бекства не би дошло да је, по пропису, узео кључ из возила.

Знали смо где да тражимо Коцоа, али не и шта он смера. Ако је бекство унапред смислио, вероватно је понео нешто хране из затвора, али је довољно познавао Лава Бедс да се прехрани и самим шкртим растињем. Осим тога, Грили је увидео да хајка зах-

ХВАТА, ШЕРИФЕ!

ПИСАЛО ЈЕ НА КАРТИ БЕЗ ИМЕНА ПОШИЉАОЦА КОЈУ САМ, НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ
ПОСЛЕ ПОТРАГЕ У ЛАВА БЕДСУ, ДОБИО ИЗ НОВОГ МЕКСИКА.

тева више људи него што је било на располагању. Зато је одлучио да до даљег одустане од потере кад Ферис изјави да би у том случају кренуо сам.

— Осећам одговорност за његово бекство — рекао је. — Дајте ми само два-три дана!

— Добро — рече Грили пошто је размислио. — Али, не пуштам те самог. То никако!

Тако сам ја одлучио да пођем са Ферисом да бих га држао на оку.

— Надао сам се унапређењу — жалио се горко. — Сада ћу због те битанге још годинама морати да чувам камионе!

У НОВИ ЖИВОТ

Око сат касније нашли смо се на крају узане стазе која води у Лава Бедсу — почетак беспућа! Оставили смо цип и продужили пешице. Повремено сам дозивао Коцоа говорећи ко сам и да не треба да се плаши. Али, одзива није било. У сумрак смо се вратили до ципа и открили да нам је ишчезао део намирница!

— Подла логужа! — праснуо је Ферис. — Мора да нас је читав дан посматрао. Зажалиће због тога!

У рано јутро поново смо зашли у крш и први пут зачули шумове. Због магле и одјека нисам био сигуран у њихово порекло, али Ферис је упорно тврдио да су то кораци.

— Ено га! — викао је. — Видео сам га!

Потом је нестао иза једне стене. Неколико секунди касније одјекну пуцањ.

За трен ока био сам на врху стене. Испред мене, у једном улегнућу, стајао је Ферис а крај његових ногу лежао је Коцо лицем према земљи. Најпре сам помислио да је мртав, али кад сам му пришао, Индијанац се издигао на лактове. Неколико секунди посматрао

сам његово ошамућено лице и тек онда приметио да му низ леву слепоочницу цури танак млаз крви. Окрзнуо га је метак.

— Ти, будало, нишанио си му у главу! — раздрах се на Фериса.

— Него шта! — одвратио је хладно.

Не губећи време ставио је Коцоу лисице. Помислио сам да је то непотребно, али ништа нисам рекао. Уместо тога дао сам Индијанцу, који се у међувремену повратио, кафе из термоса и последњи комад сувог меса из наше торбе. Спремно је почео да говори о бекству: сазнали смо да је намеравао да се крије у Лава Бедсу док потера не престане, а затим да оде пријатељима у Нови Мексико.

— Хтео сам да почнем из почетка — додао је. — Да кренем у нови живот.

— Даћу ти ја нови живот — рекао је Ферис и исцерио се. — Још са старим ниси завршио. За то ћу се већ ја побринути!

КОЦО ЋУТИ

Убрзо смо пошли натраг — ја на челу, Коцо у средини а Ферис позади. Током првог сата изгледало је да идемо у добром правцу, а онда су одједном стене почеле да личе једна на другу. Већ је било касно поподне и магла се још више згуснула. Ферис није био од нарочите помоћи, само је гунђао и предлагао час један, час други правац. Коцо је ћутао као заливен.

— Изгубљени смо! — прасну најзад Ферис. — Шта да радимо?

Слегао сам раменима не знајући шта да одговорим. Али, Ферис се наједном осмехнуо.

— Момче, ти познајеш ово место као свој цип — рекао је окренувши се Коцоу са подигнутом пушком. — Хајде, води!

Коцо ме погледао као да се извињава:

— Радије бих скапао! Умели сте да дођете, па се сад и вратите!

Ферис је био брз — кундаком пушке ударио је Коцоа у стомак и док је Индијанац падао, греснуо га је коленом у лице. Зграбио сам револвер и прислонио цев на Ферисов врат. Он је збуњено устукнуо.

— Јеси ли луд? — промуцао је. — На чијој си ти страни?

И даље сам га држао на нишану.

— Помози да га подигнемо — подвикнуо сам. — Мрдни!

Заједнички смо прислонили Индијанца уз стену. Водом преосталом у чутурици опрао сам му лице од крви. Држећи се за стомак Коцо се окренуо Ферису.

— Нећете изићи одавде — простењао је. — Можда ћу ја умрети, али ћете и ви са мном.

Потом се обратио мени.

— Жао ми је, шерифе, што сте упали у ово.

Ферис је први пут изгледао уплашен. Имао је за то и разлога — већ је доста људи оставило кости у Лава Бедсу.

— Убеди га, шерифе, уразуми га! — преклињао је.

— Завежи! — промрсио сам. — Седи ту и ћути.

Ту смо провели остатак поподнева и готово бесану ноћ. У зору смо поделили неколико преосталих бисквита и, оставши празних стомака, кренули док нам се хладноћа увлачила у кости. Нисам ни покушавао да наговорим Коцоа да нам покаже пут, знао сам да не би вредело. Уздао сам се једино у срећу.

СКИНИ МУ ЛИСИЦЕ!

Око подне изгубио сам сваку наду. Поред глади све неподношљивије нас је морила жеђ. Упркос ударцима које је добио, Коцо се држао боље од нас двојице. Ваљда га је бодрило сазнање да

нас држи у шапи и поред лисица на рукама и нашег оружја.

Најзад ме је издала снага, сео сам уз једну стену и опружио уморне ноге. Коцо се тада окренуо и упитао ме с изненадном топлином у гласу:

— Како је ваш дечак? Причали сте ми о њему кад сам био код вас у затвору.

— Добро је — одговорио сам. — Идућег месеца напуниће три године.

Следећих неколико минута владала је тишина. Чудио сам се што се Коцо тако изнебуха распитује за мог сина. Одједном, Индијанац устаде као да је нагло донео одлуку.

— Добро, шерифе — рече — покажу вам пут до ципа.

Ферис подврисну од радости. Индијанац га пресече погледом, па се окрете мени.

— Непрестано мислим на нашег сина — рече. — Сећам се како је мени било када ми је умро отац... Кренимо одмах — док ме држи... прекидног хода предео је почео

После отприлике два сата непрекидног хода предео је почео да нам изгледа познатији. У подножју једне високе литице Коцо је застао и подигао руке.

— Треба да се попнемо — рекао је — а то не могу са лисицама.

Климнуо сам главом Ферису да му их скине. Колебао се и то ме је разбеснело.

— Скини му лисице кад ти кажем! — подвикнух.

Сместа ме је послушао и почели смо, стењући и дахњући, да се веремо уз стену. Кад смо се најзад домогли врха, Коцо је показао руком право испред себе. Упркос магли угледали смо добро познату стазу.

Захвално сам стегао Коцоу руку, али је он нагло истрже и одскочи. Док смо се ми снашли — он се већ муњевитом брзином спустио натраг низ литицу. Ферис опсеза и маши се пушке, али ни ја нисам губио време. Моја песница погодила га је у браду и он се ошамућен сручи на тло. Коцо је већ био далеко.

САМО ЈЕДАН ИЗВЕШТАЈ

Знао сам да Ферис неће поћи за Индијанцем кад се прибере те сам се мирно упутио према ципу. Ферис је устао и тетурajući се пошао за мном.

— Све ћу написати у извештају — запретио је. — Да си ме спречио у вршењу дужности и да си помогао затворенику да побегне!

— Учини то — довикнуо сам. — И ја ћу написати извештај. Рећи ћу да си пошао да убијеш, а не да ухватиш бегунца и да си три пута то и покушао!

Неколико дана касније поднео сам извештај у коме сам све потанко изложио. Ферис свој није, а кад га је истражна комисија позвала на саслушање, поднео је оставку и одселио се из нашег краја.

За Коцоом није кренула нова потера и у књигама се још води као бегунац. Знам да би као представник власти требало да га пронађем и приведем, али не могу да заборавим да ми је спасао живот.

Ни Индијанац мене није заборавио. Неколико месеци после пустиловине у Лава Бедсу послао ми је писаницу из Новог Мексика без адресе пошиљаоца. Написао је само две речи: „Хвала, шерифе“.

Ал Лоу

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

Тражимо пријатеље

Желела бих да се дописујем са младима широм наше земље. Имам 17 година. Волим забавну и народну музику, спорт и филм. Савета Ивановић, Змај Јовина 7, 22400 Рума.

Имам 17 година и желела бих се дописивати са другарицама и друговима широм наше земље. Волим забавну музику и спорт. Сакупљам стране и наше плоче. Викица Матвићар, Мехмеда Чуруковића 3, Зеница.

Желео бих да се дописујем са девојчицама и дечацима из наше земље. Имам 16 година. Навијам за „Првену звезду“. Скупљам стари и страни новац. Драган Арсенијевић, Луке Спасојевића 53, 11550 Љиг.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Имам 13 година. Навијам за „Партизан“. Волим забавну музику. Предраг Илић, Радска 18, 11050 Београд.

Имам 16 година и желела бих да се дописујем са младима широм наше земље. Волим забавну музику. Сакупљам марке знаке и грамофонске плоче. Наташа Стојановић, Хајдук Вељкова 53, 36000 Краљево.

Желела бих да се дописујем са младима из наше земље. Хоби мије скупљање салвета. Снежана Гузијан, 78204 Слатина Илића.

Имам 17 година и желео бих да се дописујем са младима који воле спорт и забавну музику. Борислав Гргић, село Крухари, 78330 Сански Мост.

Имам 17 година и желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Навијам за „Првену звезду“. Сакупљам поштанске марке и значке. Радојко Костић, Стеве Сингера 45, 11550 Љиг.

Имам 16 година и желим да се дописујем са младима из наше земље и иностранства. Сакупљам разгледнице. Фаид Гагула, 21. мај 4, 71000 Сарајево.

Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Скупљам поштанске марке. Сузана Ђорђевић, Тоше Јовановића 6/45, 11030 Београд.

Желео бих да се дописујем са младима из наше земље. Имам 14 година. Волим забавну и народну музику. Сакупљам поштанске марке и значке аутомобила. Светозар Букић, Гробљанска 56, 22425 Шапци.

Имам 13 година и желим да се дописујем са младима из Југославије. Од певача забавне музике највише волим Демиса Русосу, Здравка Чолића и Вобу Стефановића. Језици дописивања: српскохрватски и румунски. Jiva Bellel, loc. Dinias № 22, com. Pecin Nou, Jud. Timis, R. S. România.

Имам 11 година и желела бих да се дописујем са девојчицама и дечацима широм наше земље. Дубравка Коричић, Бориса Кидрича 56, 56230 Вуковар.

Имам 14 година. Желела бих да се дописујем са девојчицама и дечацима широм наше земље. Навијам за „Првену звезду“. Волим забавну музику и каубојске филмове. Скупљам кесице од разних слаткиша. Радмила Петровић, село Синац, 74000 Добој.

Желео бих да се дописујем са младима из земље и иностранства. Имам 18 година. Језици дописивања: српско хрватски и немачки. Зоран Јеремич, Пауце, 14262 Рајковић.

Желимо да се дописујемо са нашим вршњацима, (дванаестогодишњацима) из Југославије и СССР-а. Навијам за „Ворца“. Од певача највише волим Микија Јевремовића. Сакупљам разгледнице и значке. Душана Милековић, Милана Челара 36 и Светлана Сталетовић, Вука Караџића 72, 38230 Урошеваци.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Имам 15 година. Микица Ристовски, Карпош IV згр. А-9, IV/14, 91000 Скопје.

Желим да се дописујем са младима из целе земље. Имам 12 година. Ватрени сам навијач „Партизана“. Скупљам сличице фудбалера и значке. Од певача највише волим Микија Јевремовића. Драган Вукоје, Владе Томановића 55, 23240 Сечањ.

Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Имам 15 година. Од певача највише волим Здравка Чолића. Хоби ми је цртање. Гордана Ђорџић, Народни фронт 41/1, 35000 Светозарево.

Имам 14 година и желио бих да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Скупљам марке и разгледнице. Од спортова највише волим ногомет и карате. Хакија Еминић, Ново Гасеље 24, 78330 Сански Мост.

Желим да се дописујем са деветогодишњим девојчицама и дечацима који воле математику. Ана Алијевић, Јована Бјелића 37, 11040 Београд.

Желим да се дописујем са деветогодишњим девојчицама и дечацима из Босне и Херцеговине и Србије. Нада Трифуновић, Јована Бјелића 39, 11040 Београд.

Завршила сам VII разред основне школе. Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Ковиљка Гојинић, Васе Раичковића 9/43, 11000 Титоград.

Имам 12 година и желим да се дописујем са девојчицама и дечацима из наше земље. Волим пливање и рукомет. Мирослав Милоновић, Александра Вукчевића 40, 31205 Сеољно.

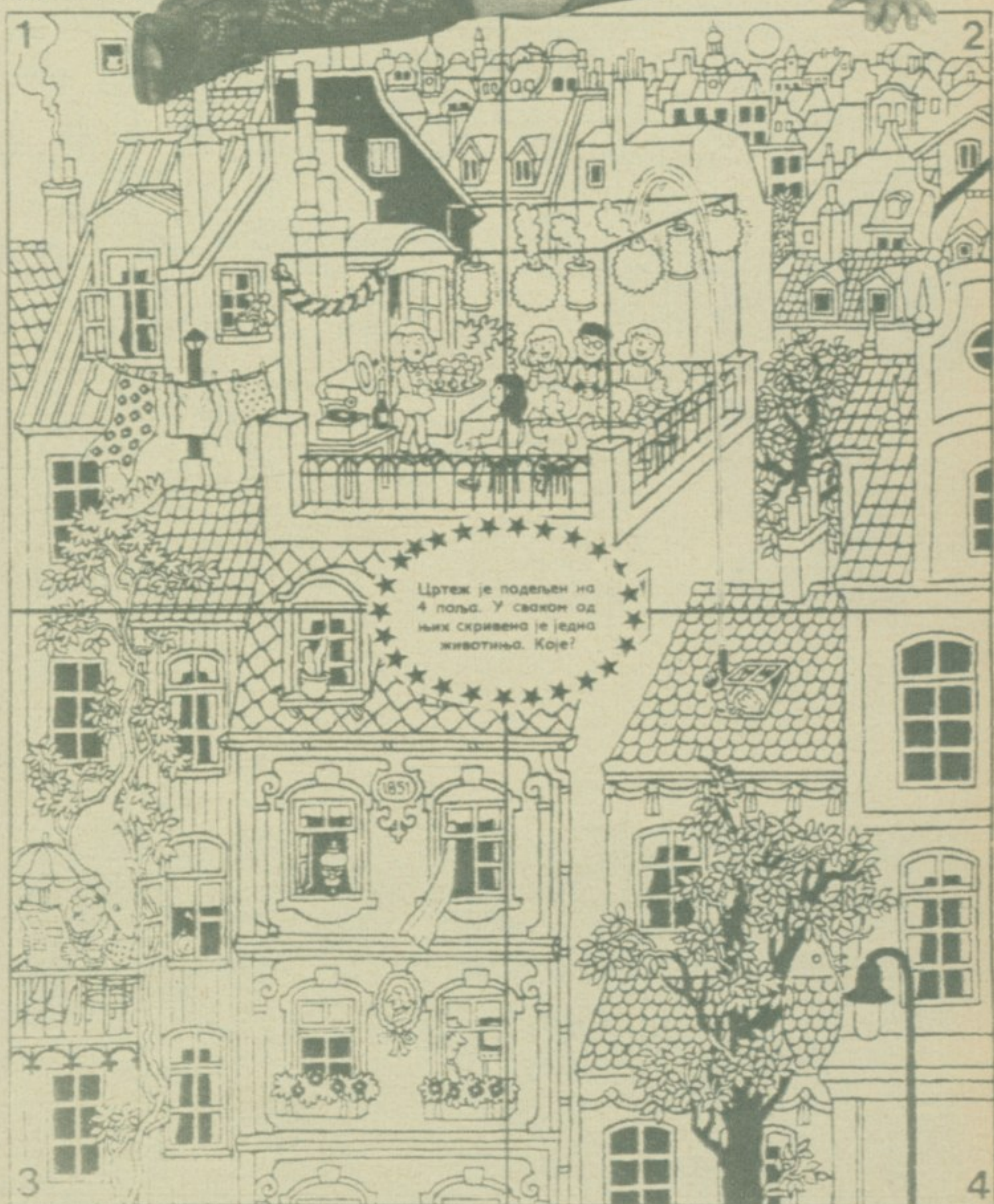
ПЕЗ награђује сваког дана

Од 1. VII до 1. IX 1975. сваког дана 50 најбољих ПЕЗ за учеснике нове наградне игре. Свако ко нам пошаље тачне одговоре на постављена питања и уз сваки приложи по два анота ПЕЗ бонбона, постаће добитник лепе ПЕЗ најнице.

Докле, добро размислите, упишите одговоре под одговарајуће бројеве, и са 10 анота ПЕЗ бонбона пошаљите на адресу:

ПЕЗ, 61111 Љубљана, п. л. 8

Уколико дневно приспе више од 50 правилних решења, о добитницима ће одлучити жреб. Сваког добитника писмено ћемо обавестити.

Кад нам пошаљете своје одговоре, не заборавите да напишете колико имате година!

НАЈБОЉЕ
СУ ФЛАСHE
ОД
ТЕЧНОГ
ШТИРКА!

КУГЛАЊЕ НА ПЛАЖИ — У празне флаше од пластике сипајте мало воде и песка, да буду стабилније, добро их запушите и на свакој црним фломастером испишите број редом 1, 2, 3... зависно од броја флаша. Тако сте добили — праве кегле. Мање флаше ставите у средину и гађајте их гуменом лопти-

цом са растојања за које се унапред договорите. Сваки играч гађа по једном а онда чека да на њега дође ред. Поени једног играча су збир свих бројева кегли које је он у току игре оборио. Победник је играч који после десет ругова има највише поена.

БОРАВА ЈАБУКА — Сви играчи завежу очи сем вође који пази да се неко не саплете или удари. О грану дрвета обеси јабуку а остали играчи треба завезаних очију да је загризу. Победник је онај играч који то први успе — без помоћи руку. Казнени поен, давање неке ситнице, значке, постера итд. добија играч који рукама пипне јабуку а не загризе је.

БОРАВА ШИПЕЛА — Сви играчи осим вође завежу очи а онда на неком пољанчету или већем дворишту пузећи траже шипелу.

УВЕК НЕКО МОРА
ДА ЗАБРАЉА!

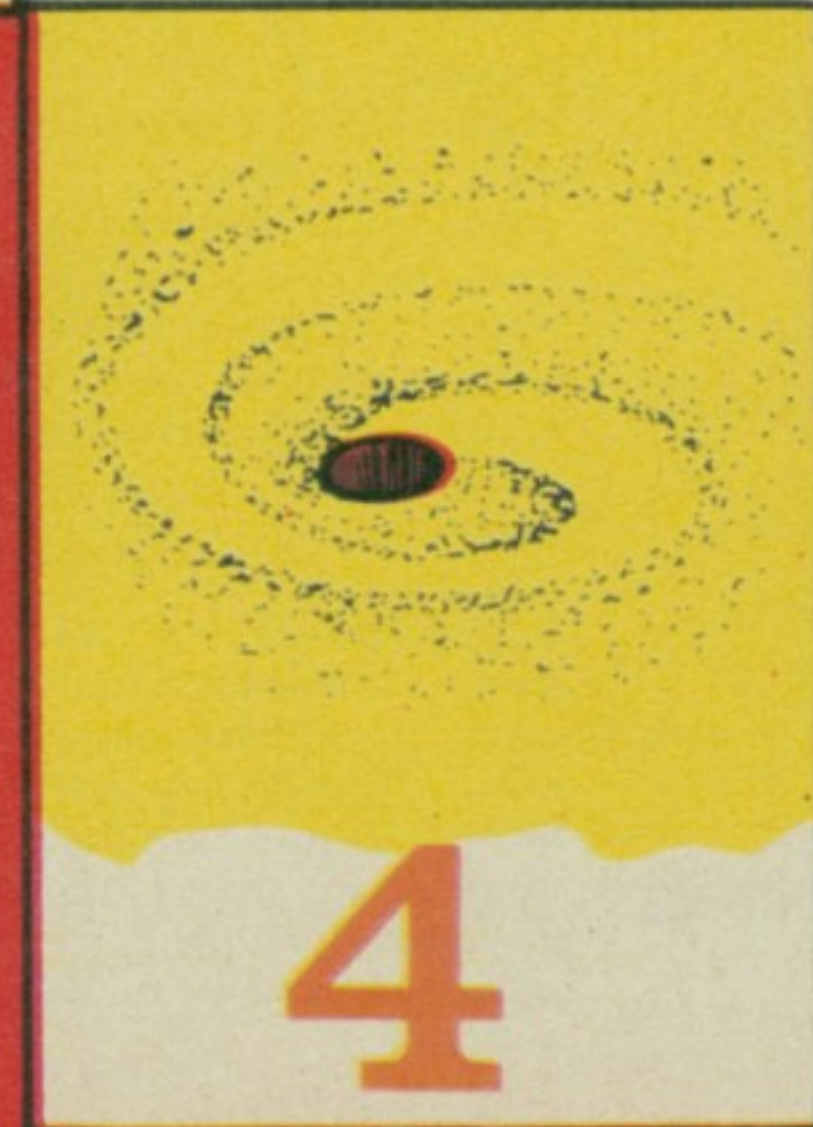
ВРУКЕ, ВРУКЕ,
Е, ПА ШТА ЈЕ?

ИГРЕ НА ПЛУЖИ

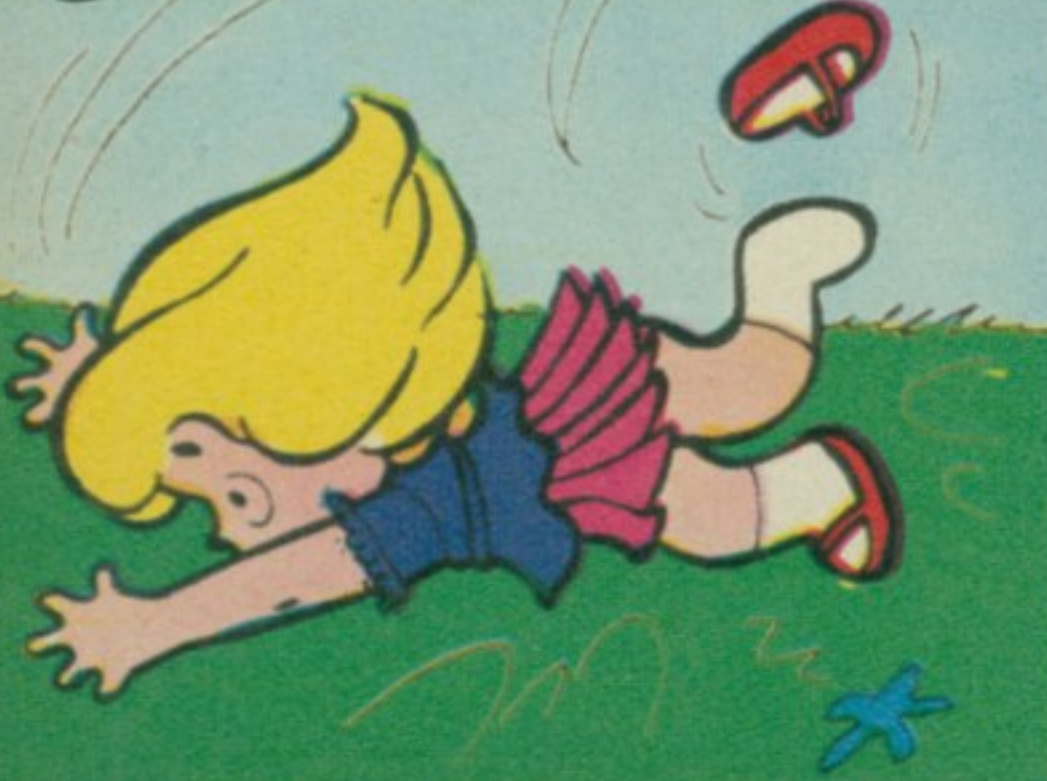

ГОЛФ НА ПЛУЖИ — На цртежима од 1 до 5 приказано је како ћете на пешчаној плажи направити игралиште за голф. Мост преко којег треба да пређе лоптица приказан је на цртежу 1. Начините га од два камена исте величине — носачи — и даскице. Штап направите од згодне гране која има проширење на једном крају, а као лоптица може вам послужити пинг-понг. На цртежу 2 је тунел који се прави на тај начин што се парче округле пластичне флаше или неколико листова поених савијених у ваљак ставе на земљу и прекрију песком али тако да имају слободан улаз и излаз. Лоптица треба да прође кроз овај тунел. На цртежу 3 видите дуплу ограду ширину 5 сантиметара.

Као дрвца можете да употребите и шибице. Лоптица треба да прође кроз ограду и упадне у руну. На цртежу 4 видите такозвану спиралну руну. Лопта треба да прође дуж спиралног у песку утабаног пута и упадне у руну. И на крају, на цртежу 5 налази се препрека звана брдо. Лоптица треба да се успне на брдо и упадне у руну из врху. Пре почетка игре договорите се одакле креће лоптица за сваку препреку. Сваки неуспеш покушај да се препрека савлада носи један казни поен. На пример ако сте, тек из трећег пута прошли кроз тунел, „зарадили“ сте три казни поена. Победник је играч који на крају игре има најмање негативних поена.

ЈАОО!

ТРКА ГУСЕНИЦА — Играчи се поделе у две или више група. У једној групи треба да буде најмање три играча, ако их има више то боље. Први играч креће четворonoшке. Други из групе рукама хвата првог играча за ноге, трећи хвата другог и тако редом. На тај начин прави се „гусеница“. Сад се две или више гусеница такмиче која ће пре стићи до унапред одређеног циља. Уколико се гусеница прекине, група се враћа на старт и креће из почетка. Ако вам је овако тешко да се крећете, можете се кретати и на коленима. У том случају играча испред себе ухватите за чланке.

ЗАБАВНИКОВА
ТОП
ЛИСТА

АВГУСТ
'75

1. ДА МИ ЈЕ ЗНАТИ
КОЈИ ЈОЈ ЈЕ ВРАГ
— БИЈЕЛО ДУГМЕ
ЈУГОТОН

2. ВРАТИЈА СЕ БАР-
БА ИЗ АМЕРИКЕ —
ПРО АРТЕ
SUZY

3. ЈА НЕ МОГУ ДРУГО,
НЕГО ДА ЈЕ ЉУ-
БИМ — МИШО КО-
ВАЧ
SUZY

4. ИМА ЈЕДНА ТАЈНА
ВЕЗА — ГОРАН БРЕ-
ГОВИЋ и група
„БИЈЕЛО ДУГМЕ“
ЈУГОТОН

5. ПЕСМА ЗАЉУБЉЕ-
НИКА — КЕМАЛ
МОНТЕНО
ЈУГОТОН

6. ГДЈЕ ГОД ДА ПО-
БЕШ — ГРУПА „МО-
РЕ“
ЈУГОТОН

7. ЗВАО САМ ЈЕ ЕМИ-
ЛИ — ЗДРАВКО ЧО-
ЛИЋ
ЈУГОТОН

8. ЈЕДНА МАЛА ПЛА-
ВА — ПРО АРТЕ
SUZY

9. МОЈА АНЕ БРОЈИ
ДАНЕ — ВИС ЛИ-
БЕРТАС
ЈУГОТОН

10. ЗЕМЉО МОЈА —
АМБАСАДОРИ
ДИСКОТОН

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

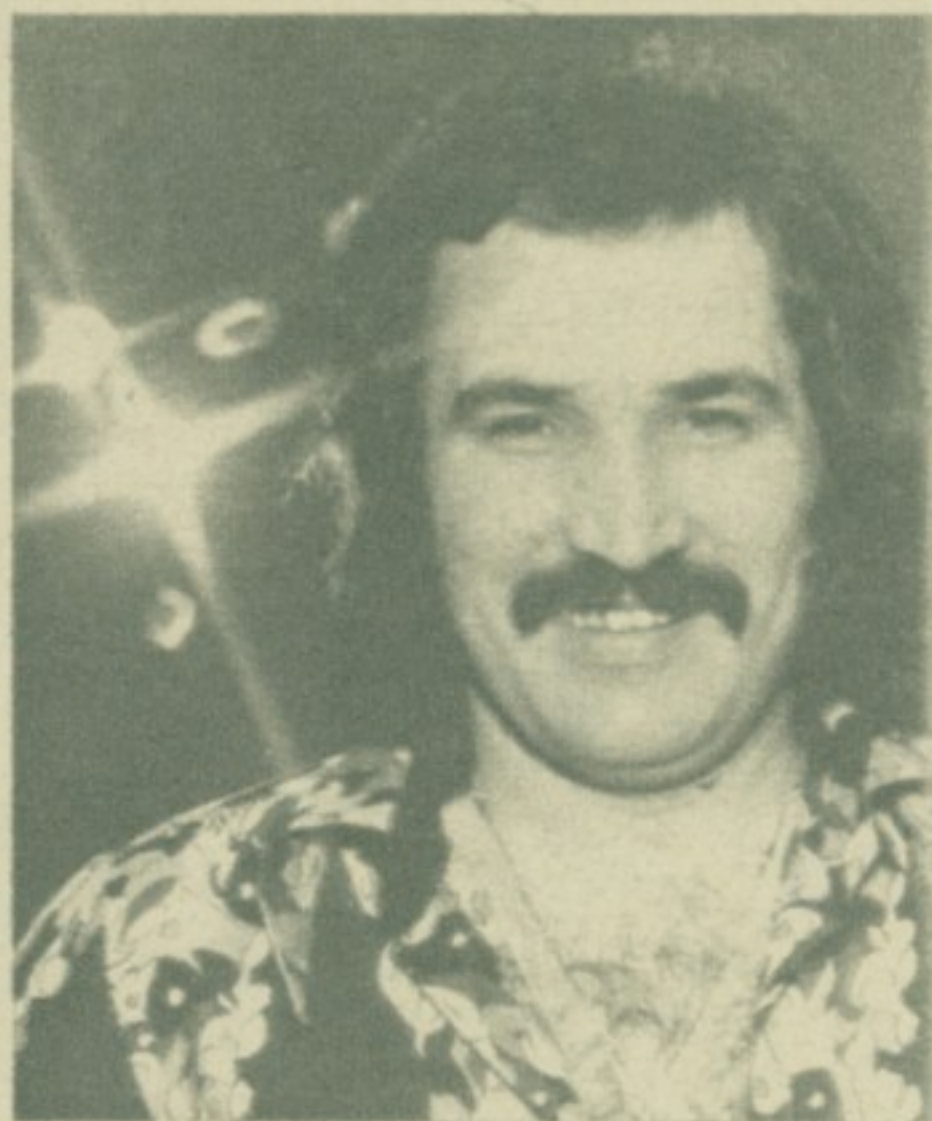
ЈА НЕ МОГУ ДРУГО
НЕГО ДА ЈЕ ЉУБИМ

Музика: Зденко Руњић
Стихови: Драго Бритвић
Пева: Мишо Ковач

Везали ме уз тај камен
ко' да је од сухог злата
иако су другдје била
створена широм врата.
Бачили су једном сидро
неки мени слични људи
тако су ме за сав живот
везали на овој груди.

У данима сретним у данима
грубим
ја не могу друго него да је
волим

Бачили су једном сидро
давно прије мог рођења
али имали су срце
које не зна да се мијења.
Некад море пуно буре
некад галебова јата
па сам везан уз тај камен
ко' да је од сухог злата

МИШО КОВАЧ

На недавно одржаном фестивалу забавне музике „СПЛИТ 75“, потпун тријумф и још једну потврду својих квалитета доживео је Мишо Ковач. Композиција Зденка Руњића „Ја не могу друго, него да је љубим“ у изврсној интерпретацији овог певача потпуно је заслужено тријумфовала. А сам Мишо, који се због неких ранијих несугласица са организаторима, до последњег тренутка двоумио да ли уопште да учествује на овом фестивалу, одмах после финалне вечери отпутовао је у Шибеник, да са својом супругом и тек рођеним сином прослави велику победу. Популарност првонаграђене композиције, коју је у Мишином извођењу издала дискографска кућа SUZY, на најбољи начин говори да, иако већ дуго низ година наступа на фестивалима и концертима, Мишо још држи примат у домаћој забавној музици.

Пре нешто више од два месеца на краћој турнеји по нашој земљи представио нас се и Енглец Роберт Јанг, код нас за сада још мало познат интерпретатор забавних мелодија. Својом добром интерпретацијом, а и пријатном спољашњошћу Роберт је за кратко време стекао многе симпатизере и у нашој земљи. Његове песме, које говоре о животу и његовим лепим странама, веома су певљиве тако да није никакво чудо што се сваки његов концерт завршава заједничким певањем с публиком и дугим аплаузом. Овај тридесетогодишњак почео је каријеру пре шест година, у групи свог старијег брата. Пошто група није имала већих успеха Роберт је већ после неколико месеци напустио у

Контакт адреса: EMI Records — Press Office, Rachel Nelson, 20 Manshester Square, London, W 1.

РОБЕРТ ЈАНГ (ROBERT YOUNG)

жељи да се опроба као соло певач. Његова прва ЛП плоча није постигла очекивани успех на тржишту што га нимало није поколебало. Свестан својих квалитета, нарочито када наступа „наживо“, Роберт се одлучује за дужу турнеју по Совјетском Савезу, где постиже незапамћен успех: продао је два и по милиона плоча са композицијом „No More Tears“ (Никада више сузе). За време недавног гостовања у Југославији Роберт је склопио уговор са продукцијом плоча и касета РТВ Љубљана тако да ћемо његов најновији албум моћи да набавимо и у нашим продавницама плоча. До сада је снимити три албума: Портрет Роберта Јанга, Љубавне успомене и Роберт Јанг.

РИНГО СТАР

Један од најсимпатичнијих „чуваваца“ из Ливерпула, члан најпопуларније поп-групе на свету, ансамбла „Beatles“, Ринго Стар већ дуже време борауи у Калифорнији где непрестано ради за тамошње радио и тв-емисије. После десет година provedених у идеалном браку са супругом Морин, која је остала са двоје деце у Француској, Ринго као да не намерава да јој се врати, што многи новинари већ тумаче као неминован развод. У сунчаној Калифорнији Ринго слободно време углавном проводи у друштву својих пријатеља, такође музичара који су овде дошли из Лос Анђелеса, центра музичког света: Dr. Johna, Keith Moona, Harry Nilssona, Alice Coopera, Elton Johna, Charlie Wattsa и других, припремајући се да ускоро заигра и у филму познатог редитеља Kena Rasella „Ти ћеш пољубити мој прстен“. За своју релативно малу улогу папе, Ринго каже: „Одвек сам желео да успем на филму. Некад сам сањао да постанем Кери Грант. Сада далеко више желим да будем прави глумац са сопственим карактером и личишћу. У филму Кена Расела имам малу улогу, која је за мене несобично велика. Сматрам да ће бити успешна, јер ћу је остварити у заједници са великим редитељем“. Ето, тако размишља попу-

ларни Ринго Стар, коме је ипак тешко пао растајак од породице, мада је у Америци стекао много пријатеља и сарадника. Једино што му смета јесте дрога која се, како Ринго каже, одомаћила у скоро свакој кући. „То је велико зло. Невиђени социјални проблем, паклена ствар, против које сам се у-

КЊАЖЕВАЦ — ДОМАЋИН МЛАДИХ

Већ неколико дана Књажевац је домаћин младих стваралаца Републике Србије и обе покрајине. На сцени у Спомен-парку у самом центру града, у суботу деветог овог месеца почео је на свечан начин овогодишњи, четрнаести по реду, фестивал културног стваралаштва младих Србије. Преко 800 учесника из 38 градова огледа се у драмском стваралаштву, хорском певању, књижевности, рецитовању, говорништву, ликовној уметности, озбиљној, забавној и народној музици, фолклору и филмском стваралаштву. Иначе, овогодишња смотра младих Србије одр-

жава се у години прославе тридесетогодишњице победе над фашизмом и носи назив ПОБЕДА. Према ономе што су до сада показали учесници, представља видан напредак како у масовности тако и у квалитету. Директор ове најзначајније манифестације у СР Србији је Љубиша Зарић, председник савета Првослав Ралић, председник секције за културу при Социјалистичком савезу Србије, док је председник програмског одбора Мирослав Марковић, помоћник секретара за информације у Савезном секретаријату.

ПОДЪЕМНИК
СВЕТЛОС

**РОБЕРТ
ЖАНГ**

ФАНТАСТИЧНА

ПРИЧА

ТОР ЕГЕ
БРИНГСВЕРД

1. ПТК ЈЕ ОТКРИО

да губи додир са стварношћу. Припремало се то годинама, схватио је изненада, нагомилавало се, а да он није обраћао пажњу. Можда чак није ни био свестан. Ипак, читавог живота осећао је да нешто није у реду и тек сада био је приморан да то себи призна.

У томе му је помогао један чланак у новинама. У њему је писало о неком Французу који је за љубав науке провео три месеца у соби ископаној сто метара испод земље. Када се вратио на површину, установљено је на основу његовог искуства да човек има природни ритам, урођени часовник, и да тај часовник не одговара кретању Сунца већ има тридесет један час уместо двадесет четири!

Лепо помислио је Птк, али нико се није усудио да извуче једини правилан закључак — да је човек странац на Земљи! Односно, да је његова постојбина нека планета којој је потребно седам сати више да се окрене око своје осе.

Климнуо је главом свом одразу у огледалу и рекао:

— Готово си посумњао у свој ум, стари мој. Али, други су људи... сви они којима се чини да имају времена напретек.

2. ПТК ЈЕ ОДЛУЧИО

да се суочи са стварношћу, да покуша да се снађе у свету коме природно не припада. Решио је да да све од себе. Изишао је и покуповао примерке свих листова који су тог дана, 18. августа 1973. године, изишли у Ослу. Прочитао их је све, страну по страну, стубац по стубац. Када му се најзад учинило да је донекле савладао суботу, 18. август, био је већ уторак, 21. и свет се у међувремену три пута променио.

Птк је схватио да је дневна количина података превелика за једног човека.

— Нема се времена! — вајкао се. — Сувише се ствари догоди у једном дану, а зачас осване други!

Био је све више убеђен да је дан на овој планети неприродно кратак.

Око његових ногу расле су хрпе новина, а од података му се мутило у глави. Очајнички се ухватио укоштац са средом, 22. и четвртком, 23. Није се усуђивао ни часа да предахне у страху да ће му се петак, 24. сручити на главу. Па ипак, и поред најбоље Пткове воље, субота, 25. затекла га је потпуно неспремно.

Човек који је сакупљао 1. септембар 1973.

Нема се времена! — уздисао је Птк прелиставајући хрпе новинских издања. — Сувише се ствари догоди у дану, а зачас осване други!

Лица са страница новинских издања постала су за њега људи од крви и меса.

3. ПТК ЈЕ СХВАТИО

да је био брзоплет. Онај ко узима сувише вести одједном нема времена да их сажваће већ их гута целе. Пошто је пажљиво размислио о тешкоћама у варењу података одлучио је да крене у јуриш из сасвим другог угла. Стварност му је изгледала као аждаја са безброј глава. Могао је или да се преда или да јој откине само једну главу и посвети се њеном

пажљивом проучавању. Решио је да учини ово друго.

Изабрао је 1. септембар 1973. Један угао собе претворио је у радно одељење, а потом се латио посла, наоружан писаћом машином, маказама, лепком, хартијом и енциклопедијом у двадесет четири тома.

4. ПТК ЈЕ САВЛАДАО

сва норвешка издања од 1. септембра, укључујући и часописе

који су тога дана изишли из штампе. Крајем октобра, када је то било готово, без оклевања се бацио на листове других скандинавских земаља, најпре Данске и Шведске.

Постарао се да обезбеди стално место у универзитетској библиотеци и тамо је проводио дане. Ноћу је по зидовима собе лепио исечке, прибелешке, фото-копије и фотографије. Почели су да га занимају дијаграми и кривуље.

5. ПТК ЈЕ ПИСАО

свим светским редакцијама и замолио их да му пошаљу по примерак издања од 1. септембра 1973. године. При том није водио рачуна о томе да ли влада дотичним језиком. Почео је да похађа вечерње курсеве шпанског и руског.

Ускоро је спаваћа соба постала премала и документација се проширила на трпезарију и кухињу. Поред тога Птк је довео раднике да му избуше рупе у таваници и поставе нарочите висеће полице за које је нацрт сам направио.

6. ПТК ЈЕ ИЗБЕГАВАО

рођаке и пријатеље, а када би некога од њих случајно срео на улици, одлазећи или враћајући се с посла, било му је напорно да води иоле повезан разговор. Све га је више запрепашћивало откриће колико свет мало зна о њему 1. септембру 1973. године!

Најзад се сасвим повукао. Искључио је телефон, прелазио је на другу страну када би на улици угледао неког познаника и избегавао позиве у друштво. Они су ионако били све ређи.

7. ПТК СЕ ПРЕСЕЛИО

у већи стан, а после неколико година морао је да пронађе још већи. До 1982. године научио је мање-више добро двадесет језика и наречја. Ипак, стално је искривавало нешто ново што је изискивало нова проучавања. Поље које му се стицајем животних околности наметнуло изгледало је неисцрпно. Ко би помислио да се толико ствари збило 1. септембра 1973. године!

— Каква случајност! — говорио је Птк блистајући од задовољства, и то самом себи пошто већ шест година ни са ким није имао шта да прича. — Срећа је што сам изабрао баш тај дан!

И даље се служио системом одељака трудећи се да све податке прокњижи и распореди што је могуће боље и уредније. Са неким предметима је лако излазио на крај, са неким је имао невоља. Тако су, на пример, временске прогнозе заузеле само пола зида, док је одељак под називом „Пословање и финансије“ прогутало читаву трпезарију.

8. ПТК СЕ УПРАВО ВРАЋАО

кући са приватног часа монголских наречја једног сивог, облачног дана 1983. године када је у одељку за спорт на необјашњив начин букнула ватра. Отворио је улазна врата и из предсобља, томест одељка за културу и уметност, покушао је дим. Ступио се у спортско одећење и стигао управо на време да види како читава полица са материјалом о боксерском мечу за првенство света у тешкој категорији — теми са насловних страна — нестаје у пламену.

Било је касно да се ишта спасе. Када су стигла ватрогасна кола, све је већ било у пепелу. Остале су читаве само две подрумске просторије, али у њима није било ничег значајног: само читуље, личне вести и конкурси за попуњу радних места.

Птк је задобио тешке опекотине и остатак живота, око две године, провео је у болници.

9. ПТК СЕ БРЗО ОПОРАВИО

толико да је могао да устаје из постеље. Али, лекари и остали пацијенти узалуд су покушавали да

са њим ступе у било какав додир. Кад год би неко поменуо рат у Јужној Америци, Птк би почео да говори о Вијетнаму. Када би се међу пацијентима повела реч о спорту, он би увек мрмљао једно исто — о првенству у пливању одржаном у Београду и о мучком ударцу који је боксерски првак тешке категорије 1973. године Џорџ Форман задао свом изазивачу. Енглеског краља Чарлса, сина краљице Елизабете II, увек је називао престолонаследником, а при помену америчког председника изговарао би име Ричард Никсон.

Али, најчешће није било неспоразума пошто није ни хтео да разговара. Сам за себе шетао је болничким ходницима и непрекидно нешто мрмљао као да се преслишава. Од болничара је добио картије па је, кад год би лежао, око себе по постељи размештао листиће са прикљешкама.

— Безнадежан случај! — говорили су лекари. — За њега ништа не можемо да учинимо!

10. ПТК НИЈЕ ПРИМЕТИО

да су се лица око њега променила. После отприлике годину дана излечен је од опекотина и премештен у тихо и повучено крило болничке зграде — нервно одељење. Ту га више нико ништа није запиткивао и најзад је могао да ужива у непомућеном миру за којим је жудео свим срцем. Последња три месеца провео је опружен на постељи, готово не узимајући храну, погледа упртог у таваницу. Час се надмоћно осмеђивао, час мрштво обрве као да покушава да сабере мисли.

— Још мало и мој дугогодишњи рад биће крунисан успехом — говорио је себи. — Ускоро ћу имати потпуну слику о 1. септембру 1973!

Дозивао је у сећање исечке, један по један, напорним размишљањем повезивао податке. Генијална идеја помогла му је да себи олакша посао: замислио је у свом мозгу преграде и почео да слаже чинице слева надесно, од потиљка ка челу. Слика 1. септембра 1973. полако му се помањала у свести, све потпунија, све јаснија. Имена и бројке претварали су се у лица и догађаје. Појавила се и гајанствена веза између пограничних спорова и репертоара светских био скопа. Птк се све чешће озарено смешио.

Слика се ширила и попуњавала и он је осећао да његов дух више не може да је обузда. Преплављена је и одједном су лица са страница новинских издања од 1. септембра 1973. године постала људи од крви и меса. Државници су над његовом постељом држали ватрене говоре, из таванице су амерички авиони кишом бомби засипали вијетнамске борце који су се крили у наборима Пткове постеље, поворке преминулих и венчаних кретале су се достојанствено пред његовим очима једна мимо друге.

10а. ПТК ЈЕ ЛЕЖАО

у постељи испред које су стајала два лекара климајући главама.

— Јадник — рекао је један. — Можда је добро што се то најзад завршило!

Није имао ни кучета ни мачета — рекао је други. — Ми ћемо дати читуљу у новине

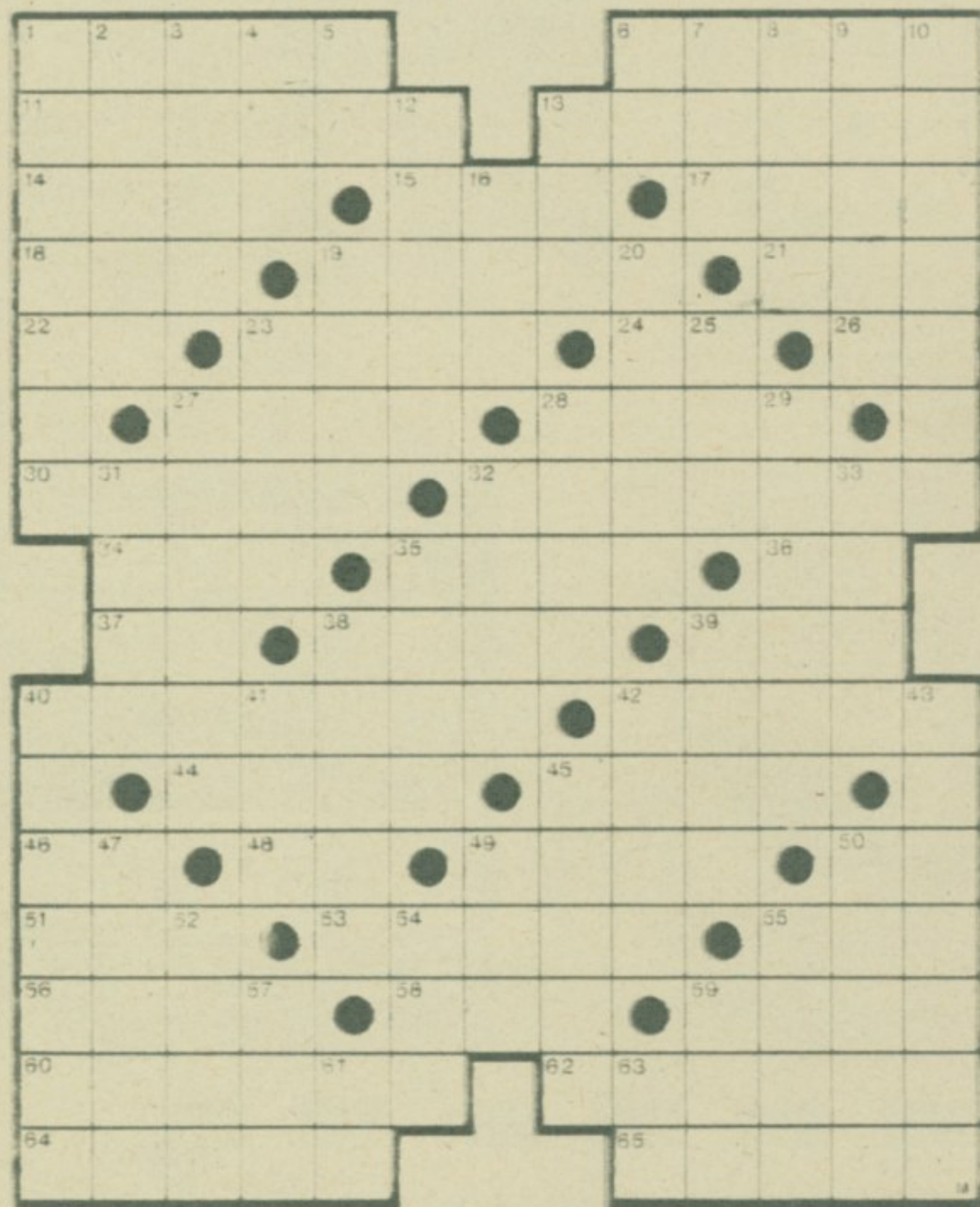
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) рам, 6) градска четврт, 11) дренов плод, 13) мађарски композитор (Бела), 14) дењак, 15) место у Србији, крај Гуче, 17) тмина, мрак, 18) припадник словенског народа, 19) инсект опнокрилац, 21) превремен, 22) хемијски знак за алуминијум, 23) дизајна, 24) скраћеница за: магистар, 26) ауто-ознака за Ниш, 27) норвешки композитор, аутор опере „Пер Гинт“ (Едвард), 28) крајњи спољни део чега, 30) мушко име, 32) већа војна јединица, 34) дивља животиња, 35) облик плода жита, 36) ауто-ознака за Либан, 37) немачки предлог, 38) велики сисар, 39) једноцифрен број, 40) заслон на лампи, сенило, 42) остатак после вршиде, тар, 44) припадник неког друштва, 45) домаћа животиња, 46) скраћеница за: аутономна покрајина, 48) седмо и четврто слово азбуке, 49) пласт, 50) ауто-ознака за Битољ, 51) хитар, жустар, 53) амерички певач и филмски глумац (Фред), 55) лечилиште у Пиринејима, 56) име композитора Стравинског, 58) стожер, 59) пламен, 60) државни приход од увезене робе, 62) спрема, 64) предујам, 65) оригинални састав, за разлику од превода.

УСПРАВНО:

1) заштита, 2) пливачка дисциплина, 3) амерички филмски редитељ и глумац (Орсон), 4) друга, 5) бог Сунца код старих Египћана, 6) ауто-ознака за Карловац, 7) башта, 8) општинско подручје, 9) врста књижевног дела, 10) текстил, предиво, 12) посуда за воду, 13) енглеско мушко име, 16) боја лица, 19) први инструмент у музичком саставу, 20) провалија, 23) крш, карст, 25) израслина на глави неких животиња, 27) предграђе Лондона кроз које пролази нулти меридијан, 28) расположен, вољан, 29) енглески природњак (Чарлс), 31) шија, 32) свеска за цртање, 33) део шаке, 35) већи или мањи комад железа или дрвета, заострен с једног краја, који се употребљава у разне сврхе, 38) сила, моћ, 39) мио, 40) приповетка Лазе Лазаревића, 41) земљиште, 42) звер из породице куна, 43) врста лакшег ватреног оружја, 45) трагедија Вилема Шекспира, 47) плаховит, напаст, 49) троцифрен број, 50) немачки композитор (Јоханес), 52) свануће, 54) бања у Белгији, 55) енглески филмски глумац (Гинис), 57) јапански човац, 59) ранкије, 61) ауто-ознака за Нови Сад, 63) хемијски знак за платину.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Падова, 7) Ваљев, 13) Агадир, 14) анилин, 15) рана, 16) Кар, 18) Герт, а. а. 19) катар, н. а. 21) хо, 23) кадилак, 24) ар, 25) Ибар, 27) знис, 28) три, 29) намет, 31) ац, 32) коло, 33) Аден, 35) атом, 37) Тара, оа, 41) спора, 44) ала, 45) срма, 47) Асир, 48) ро, 49) новинар, 51) ми, а. г, 53) сенат, р. а. 55) Тори, 58) Шон, 59) сито, 61) опанак, 63) Арагон, 65) Ратика, 66) савана.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукосав Бугаровић

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Гробинов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тромесечна 44,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тромесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—. Шир. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-1973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

Изузетна прилика! „Политикин забавник“ је набавио за своје читаоце велики број лиценцирних плоча по веома ниским ценама. У неколико наредних бројева објављиваћемо листу ових плоча у специјалној МУЗИЧКОЈ ПОШТИЉЦИ под називом

БАЗАР ПЛОЧА ЗА ВАШ ЏЕП

Немојте да пропустите прилику јер само преко нашег листа можете тако јефтино доћи до ових плоча.

На листама које вам „Забавник“ нуди налазе се плоче са поп, забавном или чез музиком.

Цена лонг-плеј плоче је 40 динара, а сингл 10 динара. Албум је 50 динара, а са две плоче 80 динара.

Изаберите плоче, испишите њихове бројеве и своје податке на наруџбеницу и пошаљите нам. Плоче ћете платити поштару кад вам их донесе.

ПАЖЊА: Ваша наруџбеница не сме да буде мање од 100 динара јер поштарину не плаћате ви него ми. Ако поручите 10 лонг-плеј плоча, не заборавите да на наруџбеницу упишете и број за једанаесту коју ћете добити бесплатно! То је наш поклон!

Слово „С“ испред броја плоче означава сингл, а „ЛП“ лонг-плеј плочу.

НЕ ПРОПУСТИТЕ ДА ПО НАЈНИЖОЈ ЦЕНИ НАБАВИТЕ СТРАНЕ ХИТОВЕ!

ЈЕДАНАЕСТА ПЛОЧА — БЕСПЛАТНА ПЛОЧА!

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“
11001 Београд, Македонска 29

ПОРУЏБЕНИЦА
ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима.

РЕЗЕРВНА ЛИСТА:

за укупну суму од _____ дин. коју ћу платити поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

(Име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

Датум

Потпис

Поруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

stop dancing 12 james last

28 Top Hits
for Dancing

Hey Tonight
She's A Lady
Cracklin Rosie
Ape Man
Silver Moon
After Midnight
Love Story
San Bernadino
Be My Baby

The Pushbike Song
What Have They Done To My Song, Ma
Oh, wann kommst Du
Have You Ever Seen The Rain
Ruby Tuesday
Ich bin verliebt in die Liebe
Knock Three Times
My Sweet Lord
and many others

LPV
5766
JAMES LAST:
»Non Stop Dancing«
(12 мелодија за игру)

LPV
5792
DONNY OSMOND:
»Alone Together«
(16 песама)

LPV
5773
THE BEST OF T. REX:
Tyrannosaurus
(14 песама)

LPV
5858
JOE COCKER:
»I Can Stand A Little Rain«
(10 мелодија)

LPV
5775
HENDRIX IN THE WEST
(8 песама)

LPA
5807
DAVID CASSIDY:
»Dreams Are Nothing More
Then Wishes...«
(12 песама) — албум

LPV
5790
ЊИХОВИ УСПЕШИ:
(12 песама грчких певача)

LP
5819
CONTRY STAMPEDE
(16 америчких песама)

LPA
5797
SING IT AGAIN ROD
(17 песама) — албум

5780
MILVA: »La tilanda «
altre storie»
(11 песама)

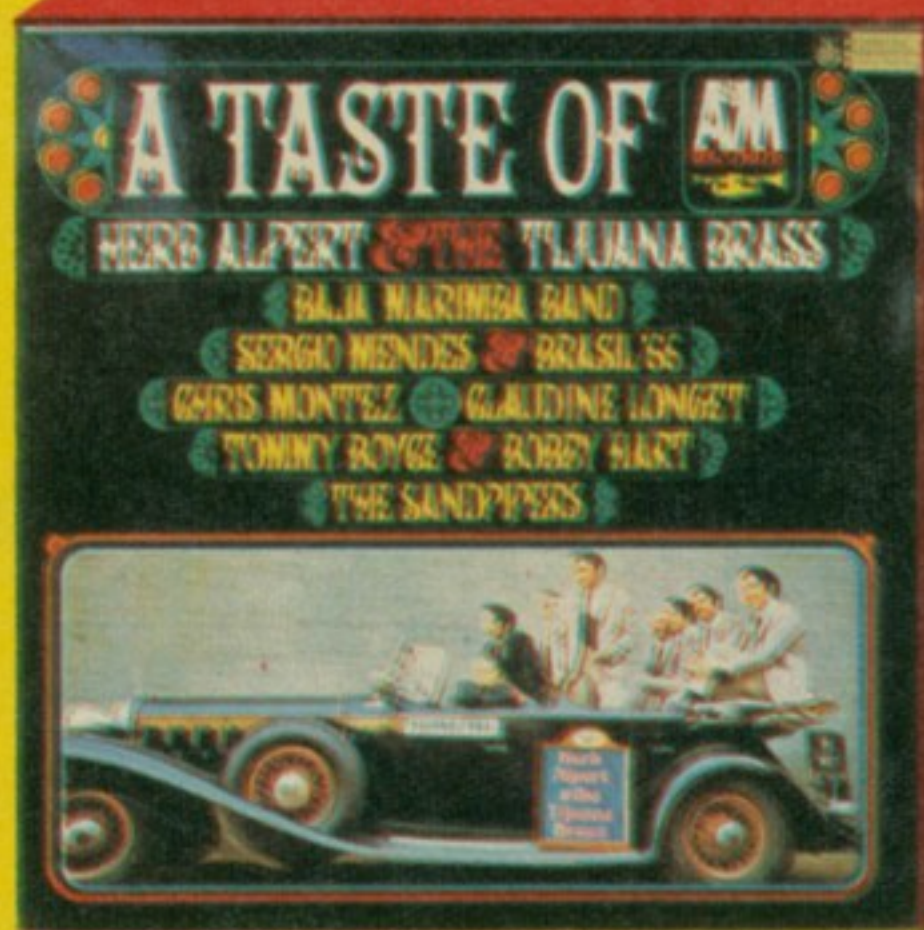
LP
5877
SHOWDDY WADDY:
(12 песама)

LP
5843
DAVID CASSIDY:
»Cassidy Live«
(12 песама)

LPV
5754
A TASTE OF:
(12 популарних забавних
мелодина изводе разни
певачи и ансамбли)

LP
5857
THE GLITTER BEND:
»Hay!«
(12 песама)

LPV
5758
CNR HEINTJE:
(12 песама из немачком)
LPV

LP
5839
MOUTH AND MAC NEAL:
»I see A Star«
(12 песама)

LPV
5784
JAMES LAST:
»Non Stop Dancing 1973«
(10 мелодија)

ПОШТНИК
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

НЕУСТРАШИВИ БОРАЦ ЗА НАУКУ

Молим те да ми кажеш да ли је тачно да је Ђордано Бруно спаљен на ломачи због својих напредних схватања.

Виолета Спирова,
Скопље

Италијански научник Ђордано Бруно (1548—1600) по пресуди инквизиције спаљен је на ломачи као јеретик. За своје време био је веома напредан и храбар човек. Није се устручавао да се супротстави дотадашњим учењима и јавно је износио своје ставове. По њему, филозофија и теологија биле су неспојиве. Супротставио се хришћанском учењу по којем се све састоји од вечне и бескрајне материје.

је. Бог је истоветан са природом — Natura est deus in rebus. Једини циљ филозофије је да упозна ту нестварну и одуховљену супстанцу.

У историји природних наука Бруно заузима видно место у науци о свемиру. Он одбацује Аристотелову науку о кристалним сфера-

ма око непомицне Земље. Прихвати Коперникову науку, али док се Коперник ограничава на планетарни систем нашег Сунца, Бруно своју науку проширује на цели свемир. Науку је обогатио читавим низом нових појмова као што су: свемир, природни закони, развојне снаге у природи.

Ђордано Бруно се бавио и књижевним радом. Извршио је снажан утицај на развој симболизма и лирске поезије, док му рад на комедијама није много значајан.

ПРЕКОМЕРНО ЗНОЈЕЊЕ

Молим те да нас посавјетујеш како да се ослободим тешког мириса зноја. Прекомерно се знојим и то ме чини несигурном у друштву. Употребљавам колоњску воду, али ништа није боље.

Данијела А., Сисак

Оно што највише смета особама које се много зноје јесте мирис зноја. С обзиром на то да је најнепријатнији мирис зноја испод пазуха и на ногама, највећу пажњу треба поклонити овим деловима тела.

Најефикасније средство за одстрањивање мириса зноја јесте често прање, по неколико пута на дан. После прања на кожу испод пазуха може се ставити или утрљати неки дезодоранс (препарат намењен за одстрањивање непожељног мириса). Дезодоранс не спречава знојење већ само од-

страњује непријатан мирис. Овај препарат може да се набави у свакој робној кући и парфимерији.

Што се тиче знојења ногу, ту се препоручује прање у хладној води и често пресвлачење чарапа. Покушај да переш ноге у води у

којој је прокувано свеже орахово лишће или у води којој је претходно додата извесна количина боракса (4—5 кафених кашика). Понекад је добро држати ноге у раствору кухињске соли, а може да послужи и раствор соде бикарбоне.

КАД ЈЕ ПРОНАЂЕН ТАКСИМЕТАР

Да ли је таксиметар производ новијег датума и ко га је измислио? Кладио сам се са другом па те молим да одговориш да бисмо видели ко је у праву. Унапред ти хвала.

Дејан Вукићевић,
Нови Београд

Таксиметар, помоћу кога се утврђује колико је који аутомобил прешао метара, на основу чега се аутоматски израчунава колико треба да се плати за возњу, није новог датума нити је дошао са усавршавањем аутомобила. Таксиметар је измислио 1528. године Француз Жан Фернел. Он је одлучио

да одреди дужину једног меридијана на тај начин што ће измерити растојање између Париза и Ами-

јена. Да би обавио тај посао, измислио је таксиметар. Односно, измерио је обим једног точка на својим колима, а да би знао колико је обртаја точак начинио, конструисао је справу коју му је изградио један часовничар. При сваком обртају точка на колима обренту би се по један зубец на таксиметру, тако да је после било лако утврдити колико је обртаја извршено за време целог пута. Помоћу свог таксиметра Фернел је нашао да између Париза и Амијена има 111.229 метара.

ШТА УСЛОВЉАВА БОЈУ КОСЕ

Молим те да ми кажеш од чега зависи да ли ће неко имати смеђу или црну косу. Шта то утиче на боју косе?

Радмила Стојаковић,
Сарајево

Боја наше косе зависи од метала. Поред многобројних елемената у нашем телу налазе се и метали. Они су ти који условљавају боју косе. Ако се нечија коса златасто пресијава, значи да у телу те особе има титана. Кестењаста коса условљена је већом количином бакра, кобалта и гвожђа. У организму црвенокосих преовлађује молибден, а у седих — цинк. Многобројне разлике у боји косе настају услед неједнаких мешавина метала у људском организму.

РАЗМЕНА

Желим мијењати разгледнице и честитке за значке, салвете или марке. Заинтересовани нека се јаве на ову адресу:

Сузана Ивановић,
Жарка Чуића 10,
47000 Карловац

Молим све читаоце „Забавника“ који желе да мијењају значке за разгледнице да ми се јаве.

Александар Ракоњац,
13. септембра 10,
32250 Ивањица

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 60 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 190 динара или ако удружени са неким наручujete 8 или више књига, платићете само 30 динара за сваку књигу!

